

ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI

Metin Kemal ÖZGEN

RESİM - İŞ EĞİTİMİ BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN
KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ İLE RESİM YAPMALARI
ARASINDAKİ İLİŞKİ

42622

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Tez Yöneticisi
Yrd. Doç. Dr. Fikri KÖKSAL

ERZURUM 1995

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ

ÖZET

Bu araştırmada , Resim-İş Eğitimi Bölümü öğrencilerinin kişilik özellikleri araştırılmış ve resim yapmaları arasındaki ilişki incelenmiştir.

Araştırmanın örneklemi, 1994-1995 öğretim Yılında Kazım Karabekir Eğitim Fakóltesi Resim-İş Eğitimi Bölümü öğrencisi 25 kişiden oluşmuştur.

Öğrencilerin kişilik özellikleri, Hacettepe Kişilik Envanterinin Kişisel Uyum alt ölçeklerini oluşturan, Kendini Gerçekleştirme (KG) , Duygusal Kararlılık (DK) Psikotik Belirtiler (PB) ve Nevrotik Eğilimler (NE) ile ölçölmüştür.

Öğrencilerin resim yapmaları arasındaki ilişki ise, KOCH'un ağaç testi uygulanarak, ağaç testi yorumlamasıyla ölçölmüştür.

Kişilik özellikleri testinden ortaya çıkan , normal puanlı bireyler, düşük puanlı bireyler ve yüksek puanlı bireyler ayrı ayrı değerlendirilerek resimleriyle karşılaştırılmıştır.

Araştırmada elde edilen bulgular özetle aşağıda verilmiştir.

İster yazıda ister resimde olsun, çizgilerin incelenmesi bize , kişiliğin bütünü üzerinde; ya da zihinsel seviye veya karakterin farklı yanları hakkında, ilginç sonuçlar kazandırma olanağı sağlamaktadır.

ABSTRACT

In this research , the Personal features of the students of drawing class have been examined and the correlation between their characters and their drawing ability have been analyzed.

The subjects of the research are 25 of students from Kazım Karabekir Educational Faculty, Drawing Department , in 1994 - 1995 education term.

The personal features of the students have been evaluated according to sub-measurements of Hacettepe Personality Inventory; that is, Self Actualization, (SA), Sensitive Determinizm (SD) , Psychological Signals (PS), and Nevrotic Tendency (NT) .

The correlation between their characters and drawing ability has been measured by the Tree- Test of KOCH.

The subjects were classified in three levels; low, normal and high according to results of their personality tests. Then their personality test results were compared with their pictures. The findings of the research were given briefly below:

The examination of lines both in writing and drawing enables us to understand their personality.

ÖNSÖZ

Bireyin kendini yansıtmayı ve olaylar hakkındaki duygu ve düşüncelerini ifade etmesinde, yalın bir anlatım aracı olan resmin önemi büyüktür. Resmin etkiliği aynı zamanda sözsüz dili oluşturması ve bu yolla anlatımın kolay olması , yaşı yada kişilik özellikleri nedeniyle sözlü iletişim kurmakta güçlük çekilen kişileri tanımada da önemli bir teşhis aracıdır.

Resmin ergenlik dönemine kadar kişilerin kişisel yeteneklerini güvenilir ve geçerli bir biçimde ölçebildiğini kabul eden uzmanlar, resmi, kişiliğin duygusal yönünün bilinç altı yansımalarının ifadeleri olarak değerlendirmeleridir. Resimlerin yorumlanmasında söz konusu olan öznellik bir değişken olarak kullanmasına yol açmaktadır. Deneysel desteklerin bulunmamasına rağmen uzmanlar resimleri bir yakınlık kurma aracı ve kişilik özellikleriyle, algılama yetilerinin dışı vurulması olarak görmüşlerdir.

Bu çalışmanın amacı resim yoluyla kişiyi tanımak , onun iç dünyası ve yokün çevresiyle olan ilişkileri hakkında bilgi edinmektir.

Resim-İş Bölümü öğrencilerinden oluşan örneklem grubuna önce Hacettepe Kişilik Envanteri uygulanarak bazı kişilik boyutları belirlenmiştir. Ardından KOCH'un ağaç testi resimsel olarak çizdirilmiş, ortaya çıkan sonuç ve kişilik özelliklerinin tutarlılığı değerlendirilmiştir.

Bu araştırmanın hem Resim-İş Bölümü öğrencileri hem de Psikolojik Danışma ve Rehberlik (PDR) ve Psikoloji alanındaki öğrencilerin çalışmalarına resmin bireyleri tanımada bir ölçü aracı gibi kullanılabileceği yönündeki çalışmalara ışık tutacağı umulmaktadır.

Bu araştırmanın her aşamasında bana yol gösteren ve desteğini esirgemeyen değerli hocam Yrd. Doç. Dr. Fikri KÖKSAL'a teşekkür ederim.

Yüksek lisans çalışmam boyunca bilgi ve önerileri ile destek olan hocalarım Prof. Dr. Muhittin Aşkın ve Doç. Dr. Nihal ÖREN'e, çalışmama destek ve katkılarından dolayı Arş. Gör. Canani KAYGUSUZ'a testlerin çoğaltılmasında yardımcı olan Arş. Gör. Başaran GENÇDOĞAN'a testleri ve resimleri içtenlikle yanıtlayan ve çizen değerli öğrencilerime ve tezin hazırlanmasında emeği geçen tüm arkadaşlarıma teşekkür etmeyi borç bilirim.

Erzurum, 1995

Metin Kemal ÖZGEN

İÇİNDEKİLER

ÖZET	i
ABSTRACT.....	ii
ÖNSÖZ.....	iii
İÇİNDEKİLER.....	iv
I. BÖLÜM	
GİRİŞ.....	1
1.1.Problem ve Amaç.....	1
1.2.Alt Problemler.....	2
1.3.Araştırmanın Sınırlılıkları.....	2
1.4.Hipotezler.....	2
1.5.Sayıtlar.....	3
2.BÖLÜM	
2.KONU İLE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	4
2.1.Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar	4
2.2.Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar.....	5
3.BÖLÜM	
3.KURAMSAL ÇERÇEVE	7
3.1.Kişilik.....	7
3.1.1.FREUD'un Kişilik Kuramı	7
3.1.2.CARL JUNG'un Kişilik Kuramı	10
3.1.3.Alfred ADLER'in Kişilik Kuramı.....	11
3.1.4.Kişiliğin Özellikleri.....	11
3.1.5.ROTTER'in İ-D Ölçeği (İçten-Dıştan Denetimlilik).....	12
3.1.6.EYSENCK'in İçe Dönük-Dışa Dönüklük Kuramı.....	13
3.1.7.MİLLER ve DONALD	13
3.1.8.SKINNER.....	13
3.1.9.ROGERS ve MASLOW	14
3.2.1.Psikolojik Tanıda Resmin Rolü.....	15
3.2.1.1.Projektif (Yansıtma) Amaçlı Kullanımlar.....	15
3.2.1.1.1.Kişilik Ölçütü Olarak (Kişiliği Ölçmek Üzere Kullanılması).....	15
3.2.1.1.2.Başkalarıyla İlişkilerin Ölçütü Olarak.....	16
3.2.1.1.3.Tutumların Ölçütü Olarak.....	16
3.2.1.2.Projektif Olmayan Kullanımlar.....	16

4.BÖLÜM	
4.YÖNTEM VE TEKNİKLER.....	18
4.1.EVREN VE ÖRNEKLEM	18
4.2.BİLGİ TOPLAMA ARAÇLARI.....	18
4.2.1.Hacettepe Kişilik Envanteri (HKE).....	18
4.2.2.Hacettepe Kişilik Envanterinin Takım ve Alt Ölçeklerinin Açıklamaları.....	19
4.2.3.KOCH AĞAÇ TESTİ.....	20
4.2.3.1.Testin Uygulanışı.....	20
4.2.3.2.Ağaç Çizgisinin Nitelikleri.....	21
4.2.3.3.KOCH Testinde Ağacın Yorumu.....	21
5.BÖLÜM	
5.BULGULAR VE YORUM.....	23
5.1.KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ İLE RESİM YAPMA ARASINDAKİ İLİŞKİYE AİT BULGULAR VE YORUM.....	23
5.2.NORMAL PUANLI BİREYLERİN RESİMLERİNDEKİ ANLATIMI ARASINDAKİ İLİŞKİYE AİT BULGULAR VE YORUM.....	24
5.3.YÜKSEK PUANLI BİREYLERİN RESİMLERİNDEKİ ANLATIMI ARASINDAKİ İLİŞKİYE AİT BULGULAR VE YORUM.....	31
5.4.DÜŞÜK PUANLI BİREYLERİN RESİMLERİNDEKİ ANLATIMI ARASINDAKİ İLİŞKİYE AİT BULGULAR VE YORUM.....	43
6.BÖLÜM	
GENEL SONUÇ VE ÖNERİLER	53
KAYNAKÇA	55
ÖZGEÇMİŞ.....	57
EKLER	
Hacettepe Kişilik Envanteri Kişisel Uyum Testi.....	58
Hacettepe Kişilik Envanteri (HKE) Profili.....	61
Hacettepe Kişilik Envanteri (HKE) Cevap Kağıdı.....	62
Hacettepe Kişilik Envanteri (HKE) Cevap Anahtarı.....	62
Hacettepe Kişilik Envanteri (HKE) Alt Ölçekleri Yüzdelik Normları.....	62
Hacettepe Kişilik Envanteri (HKE) Örnek Olarak Alınan Deneklerin Kişisel Uyum ve Alt Ölçeklerinden Aldıkları Puanlar.....	63
Hacettepe Kişisel Uyum (KU) Alt Ölçekleri Madde-Toplam Puan Korelasyonları.....	64

1. BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

1.1.Problem ve Amaç

Bu araştırmanın konusu, kişilik özellikleri ile Resim Bölümü öğrencilerinin resim anlayışları ile ilişkisini içermektedir. Üniversitemiz Resim-İş Eğitimi Bölümü öğrencileri üzerinde gerçekleştirilen bu çalışmada hala güncelliğini koruyan kişilik psikolojisinin önemli kavramlarından biri olan kişisel uyum ve uyumsuzluk özellikleri ile resim çalışmaları arasındaki ilişkilerdir.

Toplumun değişik kesimlerinden gelen yetenekleri ve davranışları birbirinden farklı olan bu öğrencilerin, yapmış oldukları resim çalışmalarının yansımalarını araştırmaktadır.

Kişilik kavramına ilişkin çeşitli görüşler ve bilimsel düzende yapılan tanımlar incelendiğinde kaynak kişilerin iki belirgin yönünü vurguladıkları görülür. Bunlardan biri "bireyin kendisi ve iç dünyası" diğeri ise, "bireyin dış dünyası ve dış dünyası ile ilişkisi" dir. Kişiliğin açıklanmasında , bireyin kendisini ve iç dünyasını vurgulayanlar, bireyin gerçekten ne yaptığına, davranış kalıplarına (Response Pottem) ağırlık verirler. Kişiliğin açıklanmasında, bireyin dış dünya ile ilişkilerine ağırlık verenler ise, bireyin dış dünyadaki başkaları üzerinde bıraktığı etkiye ve izlenime (stimulus value) önem vermektedirler. Bunlardan birincisi, bireyin kendi iç dünyasına uyumu, bireyin benlik kavramı, "kendine güven", "kendisini değerli yada değersiz bulma", "beklentileri", "amaçları", "zayıf ve kuvvetli yönleri hakkındaki bilinci" gibi bireye özgü niteliklerle ilgilidir. Kişiliğin dış dünya ile ilgili yönü ise, bireyin dış dünya ile uyumu, özellikle diğer insanlarla olan ilişkileri "aile" , "arkadaş" , "meslek", gruplarındaki bireyler ve genel olarak, "insanlarla olan ilişkileri ", bu ilişkilerden "doyum sağlanması", diğerlerini sevmesi ve sevilmesi gibi bireyin çevreleri ile etkileşimlerini içermektedir.

Psikolojik tanıda resim, psiko - pedagojik açıdan bireyi bize tanıtmaya yarayan bir ölçüt olduğu gibi, onun zeka, kişilik, yakın çevre özellikleriyle iç dünyasını yansıtmaya yarayan bir ifade aracı olarak da büyük önem taşımaktadır.

Belirli bir kas olgunluğuna eriştikten sonra her çocuk, kağıt üzerinde bir takım çizgi ve figür denemelerinde bulunur. Bireysel zeka ve kişilik faktörlerinin yanısıra, kişinin çevre ile olan etkileşimi ve deneyimleri bir kişinin çizgisini başka bir kişinin çizgisinden farklı kılan başlıca etmenlerdir.

Kişinin benmerkezci bakış açısından uzaklaştığını geniş bir çevrenin üyesi olduğunun farkına vardığını, resim yoluyla anlayabiliriz. Yani kişi resim yoluyla bize, kendi açısından ve en kestirme yoldan yakın bir anlayışla sergiler.

1.2 Alt Proplemler

1. Kişilik özellikleri ile resim yapma arasında bir ilişki var mıdır?
2. Normal puanlı bireylerin sağlıklı ve uyumlu oluşu ile resimleri arasında bir ilişki var mıdır?
3. Yüksek puanlı bireylerin sağlıklı ve uyumlu oluşu ile, resimleri arasında da birilişki var mıdır?
4. Düşük puanlı bireylerin sağlıksız ve uyumsuz oluşu ile, resimleri arasında bir ilişki var mıdır?

1.3 Araştırmanın Sınırlılıkları

1. Araştırma Atatürk Üniversitesi, Kazım Karabekir Fakültesi Resim-İş eğitimi bölümü, Resim Anasanat Dalı öğrencileri üzerinde gerçekleştirildiği için, elde edilen bulgular bu özellikleri öğrenciler için, elde edilen bulgular bu özellikteki öğrenciler için geçerlidir.
2. Araştırmada kişilik özellikleri, Kendini Gerçekleştirme, Duygusal Kararlılık, Nevrotik Eğilimler ,ve Psikotik Belirtiler ele alınmıştır.
3. Kişilik özellikleri HKE (Hacetepe kişilik Envanteri) nden elde edilen verilerle sınırlıdır.

1.4. HİPOTEZLER

Araştırmanın amacına uygun olarak aşağıdaki hipotezler geliştirilmiştir.

1. Kişilik özellikleri ile resim yapma arasında bir ilişki vardır.
2. Normal puanlı bireylerin sağlıklı ve uyumlu oluşu ile resimleri arasında bir ilişki vardır.

3. Yüksek puanlı bireylerin sağlıklı veya uyumlu oluşu ile resimleri arasında bir ilişki vardır.

4. Düşük puanlı bireylerin uyumsuz oluşu ile resimleri arasında bir ilişki vardır.

1.5. SAYILTILAR

1. Kişilik özelliklerinin saptanmasında Hacettepe Kişilik Envanteri (HKE), kişisel uyuma (KU) ait dört alt ölçeğin nitelikleriyle belirlenmesinde güvenilir bir ölçüm aracı olduğu varsayılmıştır.

2. Deneklerin resimlerinin yorumlanmasında KOCH Ağaç testinin geçerli bir ölçüm aracı olduğu varsayılmıştır.

3. Deneklerin ölçüm araçlarını içtenlikle ve samimi bir şekilde yanıtladıkları kabul edilmiştir.

4. Kendilerinden bilgi alınan örneklem grubunun evreni temsil ettiği varsayılmıştır.

2. BÖLÜM

2.KONU İLE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu araştırmada esas amaç,öğrencilerin kişilik özellikleri ile resim yapmaları arasında bir ilişkinin olup olmadığını incelemektir. Bu temel amaç çerçevesinde, bireylerin kişilik özellikleri ile resim yapmaları arasında bir ilişkinin olup olmadığı; normal puanlı bireylerin resimlerindeki anlatım düşük puanlı bireylerin resimlerindeki anlatım, yüksek puanlı bireylerin resimlerindeki anlatımın kişilik özelliklerini bakımından uyumlu ve uyumsuz birer kişilik özelliklerinin sergilenip sergilenmediği araştırılmaktadır.

Literatürde Resim-İş Eğitimi öğrencileri üzerinde kişilik özellikleri ile resim yapmaları arasındaki ilişki üzerine yapılmış araştırmalara rastlanılmamakla birlikte, Yurt dışında ve ülkemizde kişilik özellikleri ve çocuk resimleriyle ilgili birkaç araştırma yapılmıştır.

2.1. Yurt içinde yapılan araştırmalar.

Kişilik konusunda ülkemizde çok sayıda çalışmaların yapıldığı görülmektedir.

Ormanlı (1972), "Hipertiroidinin idrak ve şahsiyet özellikleri" adlı 261 denek üzerinde yaptığı çalışmada, tıbbi bakımdan hipertiroid hastası olan bireylerin , olmayanlara göre algı ve kişilik özellikleri üzerinde önemli değişiklikler gözleendiğini saptamıştır.

Aşkın (1972), Denekleri içe dönük ve dışa dönük ve hudut olarak grupladığı çalışmasında, ie dönüklerin algılamalarında daha uzun zamana ihtiyaç gösterdiğini, ayrıca içe dönük deneklerin algısal yanımlarınının dışa dönüklere oranla % 20 daha fazla olduğunu ortaya koymuştur.

Düzgün (1972), yaptığı çalışmasında içe dönük denek grubunun dışa dönüklere oranla depresyona daha yakın olduğunu öne sürmüştür.

Kasatura (1990), Alkol bağımlılığı olanların eşlerinin kişilik özellikleri arasında ilişki aradığı araştırmasında, alkol bağımlılığı olan bireylerin eşlerinin, alkol bağımlısı olmayanların eşlerine oranla daha endişeli, korkulu ve depresif belirtiler gösterdiğini ortaya koymuştur.

Yine Katasura (1990), nın bir başka araştırmasında, gençlikte bağımlılık ile kişilik özellikleri arasında ilişkisini incelemiş ve alkol bağımlılığı arttıkça paranoid eğilimlerin yükseldiğini ortaya koymuştur.

Arık (1970), Farklı kişilik özelliklerine sahip olan bireylerin, algısal sonuçlarını incelemiş ve farklı kişilik özelliklerine sahip bireylerin Müller-Lyer illizyonu hükümlerinin de farklılaştığını saptamıştır.

Yavuzer (1992), "Resimleriyle Çocuk" adlı araştırmasında, bireyi incelemek konusunda resmin bizlere konu ve figür seçiminde, kültürel ve sosyal belirleyicileri değerlendirmede ve klinik psikoloji alanında olduğu kadar çocuk psikolojisi çerçevesinde de rol oynadığını ortaya koymuştur.

Samurçay (1975), " Okul öncesi çocuklarında grafik faaliyetin Gelişimi" adlı çalışmasında, Resim ve yazı'nın iki ayrı grafik otomotikleşme seviyesini ortaya koyar. Her resimin sembolik bir bilmece olarak sujenin duygusal halini, bilinç dışı hareket etme gibi konularda olumlu ilişkinin bulunduğunu ortaya koymuştur.

İlkbahar 1993 "Kinetik Aile Çizimleri :Türk örneklem ile yapı geçerliği "adlı araştırmasında 53 denek üzerinde yaptığı çalışmada ,ailenin birliktelik ve uyumluluk boyutlarının ölçülmesinde faydalı olup olmadığı , diğer bir amaçta ,aile sisteminin birliktelik ve uyumluluk boyutlarındaki bozukluğun çocukta davranış sorunlarına yol açıp açmadığının incelenmesidir. Kinetik-Aile çizimleri testinin sonucunda, kardeşlerinden kendisini farklı hisseden çocukların, genellikle kendilerini ailelerinden ayrı çizdikleri gözlenmiştir. Sorunlu çocukların çizimlerinde figürlerin bir birlerinden ayrı ve izole olduğunu, oysa normal çocukların çizimlerinde, genellikle figürlerin gruplandığı gözlenmiştir.

2.2. Yurt dışında yapılan araştırmalar

Kişilik özellikleri ile resim yapma arasında doğrudan ilişki araştırılmış konumuzu doğrudan destekleyen bir çalışmaya literatürlerde rastlanmamıştır. Ancak çocuk resimleriyle ilgili birkaç araştırma yapılmıştır.

Goodenough (1926) "Resimle zeka ölçümü adlı çalışmasında, geleneksel yaklaşımın dışında çocuk resmini izihinsel gelişimi değerlendirmek üzere kullanabileceğini öne sürmüştür.

V.Lowenfeld (1939), Sanat yoluyla bireyin kendisini ifade etmesinin, sağlıklı bir duygusal gelişme açısından temel önemi olduğunu belirtmektedir.

Luguet (1927), Çocukların çizimlerin daha ilk yaşlarından itibaren ele alarak, çocuk resimleri aracılığıyla onlarda işlenebilecek gelişim evrelerinden söz etmiştir. Bu evrelerle çocuk resimleri arasındaki ilişkiyi gelişime paralel olarak değiştiğini belirtmiştir.

Rouma (1913), okul çocuklarının resimlerini zaman içinde incelemiş ve insan figürünün resmedilmesinde birbirinden farklı on evre belirlemiştir.

Ferreiro (1985), okur yazar artışı üzerine yapılan bir araştırmasında, çocukların erken yazmaya başlamasında resimsel deneyimlerin etkili olduğunu belirtmiştir.

Kellogg (1970), Çocuğun sanatsal gelişimini incelerken, üç dönem doğrultusunu ortaya koymuştur. Bunlar;

1. Anlamsız basit karalamalar dönemi
2. Belirgin şekiller dönemi
3. Anlamlı şekiller dönemi olarak ifade edilmiş, bu süreç kişilik oluşumuna yaklaştıkça çizgi ve figürlerin yaşantısal boyut kazandığını belirtmiştir.

3. BÖLÜM

3.KURAMSAL ÇERÇEVE

3.1. Kişilik

Kişilik bireyin iç ve dış çevresiyle kurduğu, diğer bireylerden ayırt edici, tutarlı ve yapılaşmış bir ilişki biçimidir. (Cüceloğlu, 1992, s. 404)

Demekki kişilik, bireyin diğer kişilerin yanında gösterdiği davranış özellikleridir.

Bireyin kendini diğer bireylerden ayırtedici (distinctive) davranışlarını içerir.

Kişilik tanımında kullandığımız bir özellikde bireyin diğer kişilerle ilişki kuruş biçimidir. Birey kendi içindeki duygu ve düşünceleri olduğu kadar, kendi dışında yer alan insan olan ve nesnelere de algılar. Bireyin kişiliği, iç ve dış çevreyle kurduğu ilişkinin biçimini belirler. Kişilik soyut bir kavram olmaktan çok, bireyin günlük davranışlarında gözlenebilen somut bir kavramdır. (Cüceloğlu, 1992, s.406).

Psikologlar insan davranışını incelerken, bir fizikçinin doğa olaylarını inceleyişinden farklı bir şey yaparlar. İnsanoğlu kendi yapısını ve doğasını inceler. İnsan; beden, düşünce, inanç ve duygu gibi değişik yönleri olan son derece karmaşık bir varlıktır. Bu yüzden insanı inceleyen psikologlar, doğal olarak birbirinden farklı kişilik kuramları geliştirmişlerdir (Yanbastı, 1990. s. 46)

3.1.1 FREUD'un Kişilik Kuramı

Sigmund FREUD (1856-1939) Bireyin davranışını yeni bir gözle görmeye ve yeni bir açıdan algılamaya yol açmıştır. Modern Psikoloji Freud'un ortaya attığı görüşlerden farklı bir yere gelmiştir. Ancak buna rağmen, modern psikoloji oluşumunda Freud'un etkisinin olduğunu bütün psikologlar kabul ederler. Yalnızca Psikoloji alanında değil, felsefe, sanat ve günlük dilde etkilemiştir. (Morgan, 1993, s. 316)

Freud'un düşüncesinin özünü tanımlamak oldukça zordur. Çünkü zaman içinde değişmeye uğramıştır.

Freud'a göre insan kişiliğinin üç temel birimi vardır. İd, ego, süperegö.

İd: Bireyin kaba, ilkel ve biyolojik temeline bağılı dürtü ve arzuları içerir. İd davranışlarımızın altında yatan psikolojik enerjinin kaynağıdır. İd zevk ilkesine (Pleasure Principle) göre işler ve geçiktirilmeden bütün isteklerini yerine getirmesini ister. İd'in itmeleri bilinçaltı dürtülerdir, çünkü birey çoğu kez, bu dürtülerin farkında değildir. İd sonucu ne olursa olsun arzusunun yerine getirilmesini ister. İd hayal etme yoluyla da arzularını doyuma ulaştırma yoluna gidebilir. (Morgan 1993, s. 317)

İd davranışlarımızı yöneten yegane kişilik birimi olsaydı, insanoğlunun hayvanlardan pek farkı olmazdı. İd'in libido denen bu biyolojik hayvansal yaşam enerjisini dengeleyip, ortamın gereklerine uygun bir biçimde ifade etmesini ego denen kişilik birimi sağlar.

Ego: İd'i denetim altında tutmaya çalışan kişilik birimidir. Gerçek dünya ile id arasında bir aracı olarak işlevini sürdürür. Psikoanalistler ego'nun ikincil süreçlere (secondary processes) dayalı düşünce içinde çalıştığını söylerler. Ego akılcı ve pratiktir. İd ise mantığı hesaba katmaz ve pratik değildir. Ego, id'le çelişki halinde olsa bile esas görevinin id'in arzu ve dürtülerini mümkün olduğu kadar yerine getirmek olduğunu bilir ve hep o yönde çalışır.

Ego bir anlamda id'in danışmanıdır. Temel amacı ona hizmet etmektir. İyi veya kötü kavramlarıyla hiç ilgilenmez, durumu uygunsa ve yapabiliyorsa İd'e yol gösterir. Herhangi bir ahlaksal tutumu yoktur.

Süperegö: (Üst-ben) Freud, toplumun inandığı doğru ve yanlış kararlarının kaynağını teşkil eden kısma üst-ben'in büyük bir kısmı bilinçaltındadır. Bir toplumu vicdanı, o toplumun bireylerinin üst-ben'inde yer alır. Üst ben bireyin davranışlarını sürekli süzgeçten geçirerek bireye doğru veya yanlış mesajlarını verir. Ego, id ile üst-ben arasında kalmış bir nevi cambazdır. Hem İd'i memnun etmeye çalışır, hem de üst-ben'in dediklerini yapmaya çalışır. İd arzu, istek ve nefis, ego mantık veya entelekt, üst-ben ise vicdan olarak düşünülürse bu kavramlar daha anlaşılır bir duruma gelir.

Bilinçaltı: Freud'un öne sürdüğü en önemli kavramlardan biride bilinçaltı (Unconscious) kavramıdır.

Bilinçaltı farkında olmadığımız arzu, istek, dürtü, duygu, düşüncelerin depolandığı büyük bir haznedir.

Bilinçöncesi: (Preconscious) Bir düşüncenin o anda farkında olmasak da isteğimiz de farkına varabiliriz. Örneğin düşünülmeyen bir şeyin hatırlatılması sonucu düşünmeye başlanması bilinöncesine dayanır.

Freud kişiliği oluşturan bu üç temel bidrimin sürekli çelişki içerisinde olduğunu ifade eder.

İd, hemen şimdi olmasını ister. Süpereo (üst-ben), bu dürtünün yapılmasını engeler, Ego (ben) ise bunlar arasındaki çatışmayı gidermeye çalışır.

Bu durum gerçekleşmezse ortaya kaygı ve savunma mekanizmaları çıkar. Freud'un kuramına göre kişi kaygının gerçek nedenlerinin farkında değildir. Bireyi rahatsız eden bu olumsuzluktan kurtulmak için savunma mekanizmalarına baş vurur. Kaygı büyüyüp şiddetlendikçe değişik savunma mekanizmalarını kullanır. Savunma mekanizmaları İd ile Süpereo arasındaki çatışmaları ortadan kaldırmaya yönelik mantıksal gerekçelerdir. Savunma mekanizmalarının sadece ödünleme mekanizması sosyal bakımdan kişiyi devamlı çabalara yöneltmekte böylece olağanüstü başarılar sağlar. Diğer savunma mekanizmaları insanın olumsuz davranışlarını hafifletmeye yönelik çabalar olup, bunlar hiçbir zaman kişiyi tam anlamda doyunluğa ve mutluluğa götürmez. Bunların aşırı kullanımı kişilikte ciddi uyumsuzluklara ve ruhsal rahatsızlıklara neden olmaktadır.

Kişiliğin Gelişimi: Freud'a göre yeni doğan bir bebek birçok aşamalardan geçerek kişiliğini geliştirir. Bu aşamalara Psikoseksüel aşamalar adı verilir.

Psikoseksüel aşamalar: Bu aşamalar bedenın belirli bir organının adıyla tanımlanır. Doğumdan iki yaşına kadar çocuk oral (ağız) aşamasındadır. Bu devrede emme ve yeme, çocuğun zevk aldığı en baskın davranışlardır. çocuk iki ile dört yaş arasında ,emmekten daha fazla dışkılamadan, anal uyarılmadan zevk almaya başlar. Bu nedenle o devreye anal aşaması adı verilir. Dört yaş civarında çocuk fallik (phollic) aşamaya girer. Bu devrede çocuk cinsel organına dokunmaktan zevk almaya başlar.

Fallik devreden sonra örtük (Lotency) aşama gelir ve bu devre beş ile onüç yaşlarına kadar sürer. Bu devrede çocuğun cinsel dürtüsü gizlidir. Cinsiyetten çok kendisini oyuna verir.

Ergenlikle beraber genital aşama kendini göstermeye başlar. Birey cinsel organlar çerçevesinde kısıtlanmış ilişkiler, yerini sanat, şiir ve yaratıcılığa bırakır. Bireyin ortamı İd, ego, süpereo arasındaki kurduğu denge, obireyin karşıt cinsle olan ilişkisinin türünü tanımlar. (Morgan, 1980, s. 317)

Fiksasyon (Saplanma/Fixation) Bireyler normal olarak her aşamayı yukarıdaki sıraya göre geçerler. Ancak kişiye özgü nedenlerden dolayı bazı bireyler bu aşamalardan birisine saplanarak kalırlar. Yani birey belirli bir aşamadaki hoşlandığı beden faaliyetlerine bağlanır ve bu hoşlanma türü diğerlerinden baskındır.

Psikoseksüel gelişim aşamalarından birinde, saplanıp kalan kimse normal yetişkin uyumu yapmakta zorluk çeker. Saplanma yetisinin aşamalarda ortaya çıkacak zevk alma biçimlerinin gelişmesini engeller ve bireyin daha doyumlu bir yaşam sürdürmesini önler.

Üst-Ben'in Gelişimi: Fallik aşamada kız çocukları ve erkek çocukları benlerine özgü çatışmalardan geçerler. Bunun çözümü üst ben'in gelişiminin temelini oluşturur. kız Çocukları Freud'a göre bu aşamada babalarına ilgi duyarlar ve annelerini kıskanırlar. Fakat büyüyüp gelişmeleri için annelerine gereksinimleri vardır. Bu çelişkiyi çözmek için babalarına karşı duydukları cinsel arzuyu bastırıp, annelerini model alır ve kendilerini onunla özdeşleştirirler. Freud buna, Yunan mitolojisinden esinlenerek, Elektra Kompleksi adını vermiştir. Aynı aşamada erkek çocuk annesine cinsel yönden yakınlık duyar ve babaya karşı olur. Ancak bu arzu onu kaygılandırır. Çünkü baba daha büyük ve kuvvetlidir. Bu çelişkiyi ortadan kaldırabilmek için annesine karşı duyduğu cinsel arzuyu bastırıp, babasını örnek alarak onunla özdeşleşir. Freud bu sürece Ödipüs kompleksi adını verir.

Freude göre normal gelişim için komplekslerin çözüme ulaşması, son derece önemlidir. Ana ve babayla özdeşleşen çocuk, uygun toplum rollerini sosyal değerleri, kuralları ve işleyiş biçimini öğrenmeye başlar. Öğrenilmiş olan toplum kuralları kendisi yetişkin olunca uyması gereken toplum kurallarının aynısıdır.

Toplum değerleri ve kuralları üst-ben'in temelini oluşturur. (Cüceloğlu, 1992, S. 404, 413)

3.1.2. CARL JUNG'un Kişilik Kuramı

Carl Jung, cinsel dürtülerin psikoanalitik yaklaşımda fazla bartıldığını düşünmüştür. Kendisi diğer dürtülerin de önemli olduğunu savunmuştur. Jung, cinsel dürtülerden daha çok, insanın amaçlarının olmasına ve bu amaçlara ulaşmak için bireyin yaşamında çaba göstermesine önem vermiştir.

Jung, içe dönük (introvert) ve dışa dönük (Extrovert) kavramlarını ilk kullanan kişidir. İçe dönük kimsenin düşünceleri ve ilgileri iç dünyalarına doğru yönelmiştir, diğer kimselerle az birlikte olurlar. Dışadönük kişiler ise,

sürekli başkalarıyla beraber olmak ister ve hiç yalnız kalmak istemezler. Jung'a göre bir kişinin etkin bir yaşam sürdürebilmesi için bu iki yönü denge de tutması gerektiğini savunur. Ona göre kişilik sorumluları, içe dönüklük ve dışa dönüklük arasındaki var olan dengesizlikten doğar.

Jung, Freud'un bilinç altı kavramına katılıyor, ancak bilinçaltının iki tür olduğunu savunuyor.

1. Bireye özgü bilinçaltı

2. Beriyen daha önceki insanlığın duygularının, korkularının ve çabalarının saklandığı ortak kollekti bilinçaltı.

Her insanda bu iki bilinçaltı vardır ve onun davranışlarının saklandığı ortak kollektif bilinçaltı. Her insanda bu iki bilinçaltı vardır ve onun davranışlarını etkiler. Sanat eserlerinde ve rüyalarımızda ortak bilinçaltı dile getirdiği korku ve tutkuları bütün insanlar tarafından paylaşılan ortak bilinçaltı sayesinde anlayabiliriz. Jung'un düşüncesi yalnız psikolojiyi değil, aynı zamanda sanatı, felsefeyi ve din düşüncesini etkilemiştir. (Cüceloğlu, 1992, s. 415)

3.1.3. Alfred ADLER'in Kişilik Kuramı

Adler'in Freud'dan ayrıldığı en belirgin nokta üstünlük (süperiorit) çabasına vardığı önem olmuştur.

Adler'e göre, üstünlük duygusu insanların elde etmek istediği esas güçtür ve cinsel dürtüden daha kuvvetlidir. Bu duygu bireyin, diğerlerinin yanında, kendisini üstün veya aşağı olarak tanımlamasına yol açar. Temel aşağılık duygusu bireyin bebekliği sırasında, gerçekten aciz ve yardıma muhtaçken oluşur ve yerleşir. Bireyin yaşamının geri kalan kısmı bu duygudan kurtulma çabası içinde geçer. Birey diğerlerinden baskın olmak, üstünlük geliştirmek için çabalar. Aşağılık duygusu (inferiority complex) Adler'in oluşturduğu kavramlardan biridir.

3.1.4. Kişiliğin Özellikleri

Bazı psikologlara göre bireyin kişiliği temel özelliklerinin bir sentezidir. Kişilik özellikleri birbirine zıt sıfatlar halinde ifade edilebilir. İyi-kötü faaldurgun, atılgan-çekingen, güvenli-şüpheli, gergin-rahat, hırslı-kalender gibi. Bütün çeşitli ölçekler geliştirilebilir. Psikologlar kişiliği incelemek için çeşitli yöntem ve teknikler kullanmışlardır.(Gözlem, görüşme ,anket ,test ,psikolojik ölçekler.) Bir insanın aldığı puanlar o bireyin kişiliğini bize gösterir.

Sheldan , (1954) bireylerin bedensel yapılarına göre kişilik tiplerinin belirlendiğini savunmuş ve üç kişilik tipi önermiştir.

1. Mezomorf: Kuvvetli, kasları gelişmiş beden yapısı olan, kaba, gürültülü, ağır bedensel faaliyetlere ilgili olan kişilik tipi.

2. Ektomorf: İnce uzun beden yapısı içinde, sakın, utangaç ve çekingen kişilik tipidir.

3. Endomorf: kısa ve tombulca beden yapısı içinde neşeli, yaşamından memnun, arkadaş canlısı kişilik tipidir.

Bu kuram oldukça basit ve kolayca denenebilecek bir yaklaşımdır. Beden tipi ile kişilik türü arasında bir bağlantı kurulmuştur. Ancak bu görüş günümüz koşullarında geçerli bir ölçüt olarak benimsenmemiştir.

3.1.5. ROTTER'in İ-D Ölçeği (İçten-Dıştan Denetimlilik)

Julian Rotter, (1966, 1975) kişilerin kendi yaşamlarını denetleyebilme güçleri bakımından birbirlerinden farklılıklar göstermiştir.

İç merkezli denetim özelliğini taşıyanlar kendi yaşamlarını kendilerinin denetlediğini, dış merkezli denetim özelliğini taşıyan kişiler ise, dış güçlerin kendi yaşamlarına yön verdiğini düşünürler. (Kincey 1981).

Rotterin sosyal öğrenme teorisi içerisinde kontrol kaynağı (Locus of Control İntarnol Externol) davranış, beklentilerin, pekiştiricilerin veya psikolojik durumların etkisinin bir sonucu olarak ele alınmıştır.

Sosyal öğrenme teorisi içerisinde içten-dıştan denetim boyutu, aslında davranışın sadece potansiyel belirleyicilerinden birisidir. Rotter'e göre şans koşulunun belirleyicileri dış güçler tarafından kontrol edilir. Buna karşılık beceri koşulunda ise, pekiştiriciler iç güçler tarafından kontrol edilmektedir.

Böylece Rotter, şu temel varsayımı ileri sürmüştür. " Birey belirli bir durumu pekiştiricinin meydana çıkmasını kendi davranışına yüklemiyorsa, benzer durumla karşılaştığı zaman bu konuda beklentisi ya yükselmekte ya da azalmaktadır. Ancak birey pekiştiriciyi kendi denetiminin dışındaki güçlere (Şans, kader) yüklemiyorsa, benzer durumlarla karşılaştığı takdirde, pekiştiricinin ortaya çıkış beklentisinde herhangi bir değişme görülmez" (Rotter, 1966, S. 1. 85)

Dotter'in sosyal öğrenme kuramında üç temel kavram vardır. (Rotter 1966 s, 105-107)

1. Davranış potansiyeli (Behavior Potential)
2. Beklenti (Expectoncy)
3. Pekiştirme Değeri (Reinforcement Value)

3.1.6. EYSENCK'in İçe Dönük-Dışa Dönüklük

(İntroversionm-extroversion) ve oturmuş-uçarı (stable-unstable) olmak üzere kişiliğin temel iki boyutu olduğunu ileri sürmüş ve çeşitli hipotezlerle bunları kanıtlamıştır.

İçe dönük (introverted) kimseler iç dünyalarında olup bitenlere daha çok önem verirler.

Dışa dönük (extraverdet) kimseler ise dışdünyada olup biten olaylara dönüktür.

Oturmuş (stable) kimseler çevrelerinde daha iyi uyum yapmış oldukları halde, uçarı (unstable) kimseler pek uyum yapamazlar. Bu iki boyutu kesiştirdiğimizde dört grup kişilik yapısı ortaya çıkar.

	İçedönük	Dışadönük
Oturmuş	Oturmuş- İçe dönük	Oturmuş Dışa dönük
Uçarı	Uçarı- İçe dönük	Uçarı- Dışa dönük

3.1.7. MİLLER ve DONALD

Kişiliği öğrenme kavramlarıyla açıklamışlardır. Bir insanın hergünkü davranışıyla kişilik davranışları arasında hiçbir fark olmadığını savunmuşlardır. Onlara göre pekiştirme, cezalandırma, genelleme ve ayırt etme gibi öğrenme kavramları kişiliğin açıklanması için gerekli ve yeterli kavramlardır. Freud'un kullandığı bilinç altı gibi kişilik yapısıyla ilgili bir kavramı, deneysel olarak gözlenebilen basit bir koşullama kavramı olarak ifade edebileceklerini savunmuşlardır. (1941)

3.1.8. SKINNER

Klasik ve edimsel koşullamanın temelinde yattığını ifade eder. (1971) BANDURA öğrenmenin sosyal yönüne, özellikle bir kimsenin diğerini gözleyerek taklit etmesine önem vermiştir. (1977) ROTTER daha bilişsel bir yaklaşımla beklenti ve değer kavramlarına ağırlık vermiştir. Ona göre bir kimsenin belirli bir durumda bir davranıştan beklediği sonuç ve o sonuca verdiği değer o kişinin o durumdaki davranışını belirler. Kişilik bu tür beklenti-değer öğrenmesinin sonucudur. (1971)

Kişilikle ayını niteliğe sahip olan diğer kavramda benliktir.

Benlik: Bazı Psikologlar, insanların temelde iyi olduğuna ve bireylerin sürekli olarak daha iyiye doğru gelişmek için çaba harcadığına inanırlar.

3.1.9. ROGERS ve MASLOW

Rogers, koşulsuz sevgi içinde büyüyen kişilerin kuvvetli ve olumlu benlik kavramları geliştireceğine inanır. Koşulsuz sevgi ise olumsuz benlik bilinci gelişmesine neden olur. Benlik bilinci ile davranış arasında fark, kaygıya ve uyumsuzluğa yol açar. Kişi benlik bilinci ile davranışı arasındaki farklılığı görüp, kabul edip ,davranışını gerçekçi olarak değiştirmeye yöneldiği zaman sağlıklı yöne gitmiş olur.

Rogers'a göre kendini gerçekleştirmiş kimseleri belli özellikleri bulunmaktadır. Bunlar:

- Yaşantılara giderek daha fazla açık olma
- Giderek daha varolucu bir biçimde yaşama
- Organizmaya daha fazla özenme
- Tam olarak fonksiyonda bulunabilme.

Görüldüğü gibi Rogers kişiliği iyi hayat olarak algılamış, bu durum bir görüş ve yaşama biçimidir. yani organizmanın seçme özgürlüğüne sahip olup sadece seçtiği gelişim yönüdür.

Maslow 'un kendini gerçekleştirme kuramı hem bir güdülenme hemde kişilik kuramı olarak algılanabilir. Kendini gerçekleştirmiş bir kişide görünen bazı özellikleri şu şekilde sıralanmıştır.

1. Kendini, başkalarını olduğu gibi kabul etme
2. Gerçeği olduğu gibi kabul etme
3. Bir probleme yönelme
4. Mahremiyetten hoşlanma
5. Taktir edilme
6. İnsalıkla iletişim kurabilme
7. Başkalarıyla yoğun ilişki kurabilme
8. Demokratik karakter yapısına sahip olma
9. Aracı, amacı, iyiyi, kötüyü birbirinden ayırtedebilme,
10. Yaratıcı biçimde davranma.
11. Nükteden olabilme
- 12 Kültürlenmeye karşı direnme

Kişilik özellikleri olarak ifade edilmiştir. (Kuzgun, 1988, s. 122)

3.2. Bir İletişim Aracı Olarak Resim

Resim, Psiko-Pedagojik açıdan çocuğu bize tanıtmaya yarayan bir ölçüt olduğu gibi, onun zeka, kişilik yakın çevre özellikleriyle iç dünyasını yansıtmaya yarayan bir ifade aracı olarak da büyük önem taşır.

Çizme, boyama, inşa etme gibi etkinlikler karmaşık süreçlerden oluşur. (Yavuzer, 1992, s. 12)

Resim faaliyeti sırasında birey, konu seçimi ve yorumlamasıyla bize yalnızca bir resim örneği vermemekte, resimden öte bilgiler de sunmaktadır. Bize resim yoluyla adeta kendisinin bir parçasını yansıtmakta, olaylar hakkındaki duygu, düşünce ve görüş biçimlerini dile getirmektedir.

3.2.1. Psikolojik Tanıda Resmin Rolü

Küçük yaşlarda sözcüklerden daha güçlü bir anlatım aracı olan resim, bize çocuğun iç dünyası ve büyüme süresi hakkında bilgiler verir. Çocuğun benmerkezci bakış açısından uzaklaştığını, geniş bir çevrenin üyesi olduğunun farkına vardığını, resim yoluyla anlayabiliriz. Karalama girişimlerinde bulunurken çocuk, henüz kesin olmayan bu belirsiz biçimler içinde bile, bir takım temel duygularını yansıtmaya olanağı bulur. Büyük bir olasılıkla çocuğun oluşturduğu ilk insan sembolü gerçek bir insandan uzak olmakla birlikte, bir bireyin çeşitli özelliklerini yansıtmaya açısından önemlidir.

Resim, kişilik, algı, insanlararası ilişkiler, grup değerleri ve tutumlarının saptanmasında yegane araç değildir. Bu konuda üç ana kaynaktan yararlanılır.

1. Bireysel raporlar
2. Gözlem
3. Projektif teknikler (Yansıtmaya teknikleri) (may, 1988, s. 34)

Ne var ki, bu tekniklerden hiçbiri tek başına çocuğun kişiliğini, algı ve tutumlarını tümüyle değerlendirmeye yeterli değildir. Örneğin resim bir tutum ölçeği olarak tek başına kullanılamaz. Bu amaçla kullanılan başka bir projektif ölçeğin, gözlem yada kişiyle görüşmenin tamamlayıcısı olabilir. Resim kolay bir anlatım aracı olması nedeniyle sınırlı sözcük bilgisine sahip bir kişi için, kendisiyle dış dünya arasında iletişimi sağlayan bir araçtır. Bundan dolayı resim, kişinin iç dünyasını keşfetmek için oldukça ideal projektif bir tekniktir.

3.2.1.1. Projektif (yansıtmaya) Amaçlı Kullanımlar

3.2.1.1.1. Kişilik Ölçütü Olarak (Kişiliği Ölçmek Üzere Kullanılması)

Bir kişinin yapmış olduğu resim incelendiğinde, resmi çizenin bütün kişiliği hakkında, bilgi edinilebilir. Bireyin kişilik özelliklerini görme açısından

önemli bir araç olduğu gibi kendini tanıması ve keşfetmesi açısından da yararlı bir araçtır. (Samurçay, 1975, s. 98)

Güvensiz bir kişinin resmi, gerek kağıdı kullanış gerekse kompozisyon, figür ve renk açısından özgüveni olmayan kişi, çoğunlukla kağıdın çok küçük bir bölümüne cılız çizgiler çizmekle yetinir.

3.2.1.1.2. Başkalarıyla İlişkilerin Ölçütü Olarak

Grup resimleri özellikle çocuğun grup içinde kendini algılaması ve yerini bilerlemesi açısından yararlıdır.

Bir çocuk kendisi, ailesi, oyun arkadaşları öğretmeni yada sıra arkadaşlarıyla birlikte resmettiğinden, resim yoluyla onların kendisiyle olan ilişkisini, kendisinin de grupla ve başkalarıyla olan dinamik bağına yansıtması olur.

3.2.1.1.3. Tutumların Ölçütü Olarak

Çocuklar resimlerinde konu olarak ilişki içinde buldukları insanları seçtiklerinde öğretmen doktor, dişi, hemşire gibi kimselere karşı tutumlarını ve onları algılayış biçimlerini de resim yoluyla ortaya koyabilmektedir.

3.2.1.2. Projektif Olmayan Kullanımlar

Çocuk resimlerinde özellikle insan resimlerini, çocuğun zihinsel olgunluk derecesini dışa vurduğu görüşü yaygındır.

Küçük yaştaki ve göregenlik çağındaki çocukların bilişsel yeteneklerini güvenilir ve geçerli bir biçimde ölçer. Bu çağıdaki çocukların yaptıkları resimler, kişiliğin duygusal yönünün bilinçaltı yansımaları olarak görüldüğünde aynı kabul geçerli değildir. Resimlerin yorumlanmasında söz konusu öznellik (subjektiflik) ögesi neredeyse denetlenemez bir değışkene yol açar. (Dileo; 1973) Yine de deneysel desteklerin bulunmamasına karşın uzmanlar resimleri bir yakınlık kurma aracı ve kişilik özellikleriyle algılama yetilerinin dışa vurulması olarak değerlendirmeye devam etmektedirler. (Winicott, 1971)

Puanlama sistemi ile zeka ölçümünü, 1948 yılında Ev-Ağaç-İnsan-resim testi için geliştiren Buch'tur.

Aynı sistemi 5-11 yaş çocuklarının insan figürü çizimlerine uygulayan Dunleavy, Honson ve Szasz (1981)

Her resim, o resmi yapanın kişiliğinin bir yansımasıdır. Kişiliğin bilişsel olduğu kadar duygusal yönlerini de dışa vurur.

Piaget, çizimi, dış dünyayı temsil etme çabası olarak da görmüş, bu nedenle de çizimleri zihinsel imgelerin ortaya çıkışı olarak değerlendirmiştir. (San, 1985, s. 44)

Psiko-analitik kuramın resim yapma güdülenmesine (Motivasyon) bakış açılarından biri de bilinçaltında yatan istek ve duyguların resimde saklanmış biçim de de olsa anlatıldığı, resmin tehlikeli olabilecek ve bastırılmış olarak tanımlayabileceğimiz duyguların zararsızca dışarı dökülebileceği bir "güvenlik sübobi" görevini yaptığı düşüncesidir.

Resimlerin kişiliği ve ruhsal uyumu değerlendirmede kullanılması, klinik psikoloji ve psikiyatride projektif yöntemlerin daha geniş bir şekilde kullanılmasına neden olmuştur. Projektif yöntemlere (Roschach mürekkep lekeli testleri gibi) benzer biçimde resimlerin de kişilik değerlendirilmesinde kullanılması bilimsel çözümlenmeden çok, sezgisel ve öznel izlenimlere dayanıyordu. Bunun sonucu olarak resimlerde duyguların dışavurulmasının değerlendirilmesinde tutarlı ve geçerli bir sistemin ortaya çıkması çok yavaş oldu. (Tunalı, 1983, s. 168)

Resimler, nesnelere simgelenmesinden başka düşüncelerin ve duyguların açıklanış şeklidir. (F.Minkowska; 1963) resim yalnızca yapısal tipi, karakteri ya da zekayı yansıtan bir yapıt değil, aynı zamanda geçmişteki yada şimdiki yaşanmış öğeleri içeren tam bir kişiliğin yansımasıdır.

(E.Pignon; 1966) Her resim sembolik bir bilmece olarak özneni (suje) duygusal halini, onun bilinç dışı hareket etme yada cevap verme biçimini ifade eder.

(F. Dolto Manette; 1948) Murette'e göre, resimde rastlantı yoktur. Bir resmi çözümlenmek demek, mekanın kullanım biçiminden çizilen her objede, görünür içeriğinden başka bir anlam araştırmak, kişiliğin derinliklerini anlatan sembollerini ortaya çıkarmak demektir. (Tunalı, 1989, s. 124)

Çizimi, nesnelere görüntüsünden çok, görsel ve duygusal deneyimleri birlikte aktaran tatmin edici bir sembol üretmek şeklinde tanımlayan Arnheim (1974), resimde sembollerini kullanarak ortaya konan sanatsal ifadenin evrensel olarak tatmin edici olduğunu vurgulamıştır.

Lowenfeld ise kendini sanatla ifade etmenin büyük bir tatmin sağladığını ve bunun resim yapmanın en önemli nedeni olduğunu ifade etmiştir. (Lowenfeld ve Brittain, 1975)

Bu görüşlerden anlaşılacağı gibi ifade edebileceği resimler üretmenin kişiyi tatmin ettiği görüşünde birleşmişlerdir. (Berger, 1993, s. 126)

4. BÖLÜM

4.YÖNTEM VE TEKNİKLER

Bu bölümde, evren, örneklem, bilgi toplama araçları ve sonuçların analizi ile ilgili açıklamalar yer almaktadır.

4.1. EVREN VE ÖRNEKLEM

Bu araştırmanın evreni Atatürk Üniversitesi, Kazım karabekir Eğitim Fakültesi, Resim-İş Eğitimi Bölümü, Resim Anasanat Dalı öğrencileridir.

Araştırmanın örnekleme, Atatürk Üniversitesi, Kazım karabekir Eğitim Fakültesi, Resim-İş Eğitimi Bölümü, Resim Anasanat Dalında okuyan toplam 25 denekten meydana gelmiştir.

4.2. BİLGİ TOPLAMA ARAÇLARI

4.2.1.Hacettepe Kişilik Envanteri (HKE)

Kişilik özellikleri ve Resim Bölümü öğrencilerinin resim yapımlarıyla ilişkisi konulu araştırmamızda, deneklerin kişilik özelliklerini belirleyebilmek için Hacettepe Kişilik Envanterinde, bireylerin Kişisel Uyum düzeylerini belirleyen dört alt ölçek uygulanmıştır.

Hacettepe Kişilik Envanteri üzerinde, öz güven (1976-82) tarafından, çeşitli gruplar üzerinde envanterin aralıklı tekrarı yöntemi ile yapılan güvenilirlik çalışmalarının genel sonuçları olarak alt ölçeklere ilişkin güvenilirlik katsayıları "Standart Normlar" alt ölçeğinde en düşük, 958 ve "Genel Uyum" puanında en yüksek, 0.92 olmak üzere, ortalama güvenilirlik 0.82 olarak

bulunmuştur. Genellikle "Kişisel Uyum" alt ölçeklerinin güvenilirlikleri, sosyal uyum ait ölçeklerine göre biraz daha yüksektir.

Kişilik kavramı, genelde bireyin tüm niteliklerini kapsar. Bu kişilik envanteri genellikle, ölçmek üzere hazırlandığı niteliğin belirtisi sayılan duygu, düşünce ve davranışları, normal-anormal, uyumlu-uyumsuz boyutlarına göre düzenlenmiş durumlara ilişkin maddeleri kapsar. Maddelerin içerikleri, test durumları, normal insanların ve klinik vakaların gözlenmesi ve "tipik davranış" örüntülerinin saptanması, çeşitli kişilik teorilerinin belirli kişilik yapısına ve davranış niteliklerine ilişkin açıklamalarından yararlanarak geliştirilmiştir.

Kişilik envanterinin gruplanması, birleştirilmesi ve düzenlenmesinden izlenen bazı yaklaşımları dört grupta toplayabiliriz.

2. Ampirik Yaklaşım: Maddelerin seçimini ve envanterin anahtarını ölçülecek niteliğin açık belirtisi olabilecek bir " dış ölçüt" e göre kıyaslayarak yapmak,

3. Faktör Analizi Yaklaşımı; Faktör analizi yöntemi ile çeşitli kişilik envanterlerinden bireylerin aldıkları puanları analiz ederek, "temel kişilik faktörlerini" bulmak ve belirtilen yaklaşımlardan birini izleyerek, bu kişilik faktörlerini ölçen analizler geliştirmek.

4. Belirli bir kişilik teorisini izleme yaklaşımı:

İsminden de anlaşılacağı üzere, belirli bir kişilik kuramının insan davranışını açıklayışı, belirli kişilik tiplerinin niteliklerini ve kuramın temel görüşünü yansıtan ve kuramı temele alan yaklaşımlardır.

4.2.2. Hacettepe Kişilik Envanterinin Takım ve Alt Ölçeklerinin Açıklamaları

HKE orijinal olarak 1976 yılında tek bir takım halinde hazırlanmıştır. Daha sonra 1985 yılında bir de " kısa form" takım B geliştirilmiştir. HKE takım A ile ilgili bilgiler aşağıda belirtilmiştir. Takım A kişisel uyum alt ölçekleri

a. Kendini Gerçekleştirme (KG)

Kendini gerçekleştirme puanı, kendini gerçekleştiren kişinin davranış özelliklerinden kendine güvenme, kendi yeteneklerinin farkında olma, kendi kendine kararlar verebilme, doğru bildiğini söyleyebilme, kabul edildiği ve bir işe yaradığı duygusu içinde olma gibi niteliklerle ilişkilidir.

b. Duygusal Kararlılık (DK)

Bireyin duygusal yönden kararlı oluşunu belirtir. Duygusal kararlılık puanı yüksek olanlar genellikle kendine güvenen, az üzülen, alıngan olmama

özellikleri gösteren kişilerdir. Çoğu kez sakin ve huzurlu bireyler izlenimi verirler.

Başkalarından pekaz tavsiye isterler. Kendi kararlarını kendileri verme eğilimindedirler. Ortaya çıkan yeni ve yabancı durumlardan çekinmezler. Acil durumlarda etkili davranışlar gösterirler.

Puanı düşük olan kişiler, genellikle gergin ve kaygılı olurlar. Sakıntılı durumlarda gözyaşlarını tutamazlar. karşılaştıkları yeni durumlarda ise ya korkak ve çekingen, yada aşırı düzeyde atak ve kavgacı olabilirler.

c. Nevrotik Eğilimler (NE)

Nevrotik belirtileri olan kişiler, kronik yorgunluk baş ağrısı, uyuyamama, görme güçlükleri, iştahsızlık v.b. gibi çeşitli psikosomatik belirtilerin birinden ya da birkaçından şikayetçilerdirler. Nevrotik kişiler duygusal çatışmalarını genellikle fiziksel yoldan ifade etmektedirler. Ayrıca , Nevrotik eğilimler benliğini olduğu gibi kabul edememe, mükemmeliyetçi olma, eleştiriye açık olmama gibi davranışları da içerir. Puanın yüksek olması bu tür belirtilerin azlığını, düşük olması ise çokluğunu gösterir.

d. Psikotik Belirtiler (PB)

İnsanlardan uzaklaşma ve yalnız kalmayı yeğleme eğilimi, dikkatini bir noktada toplama güçlüğü ve hayal kurma eğilimi gözlenir. Bu bireyler alıngan ve aşırı duygusaldırlar. Kendilerine yönelik düşünceleri fazladır. Psikotik belirtiler puanının yüksek olduğu, normal bir uyum tarzında ise birey, belirli ölçüler içinde, hayal dünyasından bağımsız olarak yaşamını sürdürür.

4.2.3. KOCH AĞAÇ TESTİ

4.2.3.1. Testin Uygulanışı

Sujeye kalem verilir. Çam ağacı olmamak şartı ile bana bir ağaç çiz denir. (Çam ağacı bir kalıplanmış şekil olduğundan istenmez...)

Bir ağaç testini yorumlamak için bazı ana noktaları saptamak gerekir.

Bu itibarla psikolojik ve pedagojik, proynostik (önceden teşhis) tespit yapma imkanı da var. dolayısıyla kişiyi bu ağaç testi ile saptamak mümkün olmaz. KOCH'a göre geri zekalıları bu testle tesbit etmek mümkündür. Geri zekalıların zihinsel yapılarına bağlı olarak karakter güçlükleri de vardır. Bu nedenle bu testle hangisinin kişiliği, hangisinin karakteri tesbit ettiğini ayırt etmek güçtür. Gene de bu ağaç testi ile biz nitel olarak kişileri tanıma

olanağına sahip oluruz. KOCH ağaç testinin bir yandan Grapoloji (yazı bilimi) diğer taraftan da WARTEGG BİEOMA testinde olduğu gibi psikomotik temele dayandığını söyleyebiliriz.

4.2.3.2. Ağaç Çizgisinin Niteleikleri

1. Bastırılmış bir çizgi; enerjiye, kararlı olmaya, veya zihni bir yavaşlıkla tekabül eder. Hafif bir çizgi ise çekingenlik, kendi kendini silme, entellektüel oluşu gösterir.

Tereddütlü çizgi, istikrarsızlık, kararsızlık ve tedbirli olmayı österir.

2. Ağacın boyu küçük boylu bir kimsenin büyük bir ağaç kız oluşunu bazanda ağaç yönlülüğünü göstermektedir. Çok büyük boyluluk ise çekingenliği gösterir.

3. Toprak ve kökler belirgin çizilmişse kendine bağlılığı, toprak çok kök az ise istikrarsızlık, endişe, tedbirsizlik. Toprak bir tek çizgi ile çizilmişse iradenin hükmettiği içi didileri düşkünlük. Toprak iki çizgi ile çizilmişse uzlaşılır olmaktan korku duymaktır.

4. Gövde doğru çizilmişse; pozitif bir düşünceyi, sola doğru ise çocukluğa ve geçmişe dönük olma isteği. Sağa doğru ise baba etkisinin ağır basması geleceğe yönelme ve hür düşünmeye eğilimli idealist bir yapının görüntüsü.

5. Dallar yukarı doğru ise hayata itimat duymak, dinamizm bazende idealizm. Dalar düşmüşse enerji eksikliği ve kendinden geçme. Dalar ikizli ise iki düşünce arasında bocalama gözlenmektedir.

6. Yapraklar çoksa, hayal gücü kuvvetli ve cömertlik. Yapraklar azsa anlayışsızlık , veya duygu bakımından soğukluk, çiçekler veya kuşlar varsa hayatı süsleyen şeylerin görünüşü ve dekoru sevme anlamını gösterir. Yaprakta kullanılan çizgiler yuvarlaksa iyilikseverlik, yavaşlık, soslobilite, helezon biçiminde ise tereddütlü ve sabit fikirli olma özelliği gösterir.

4.2.3.3. KOCH Testinde Ağacın Yorumu

Çizgilerin çizilişi, gövdenin kalınlığı, ağacın toprağa sağlamlığı sujenin de sağlam karaktere sahip olduğunu gösterir.

Gövde duygusal hayatı gösterir. Kökler çocuksuluk döneminde çizilir. Ergenlerde gövde daha önemlidir. Toprağı çizgilerle göstermişse bazı güdülerini saklıyor demektir.

Ağacın dallarının sağa doğru ve uzun oluşu; ilerleme ve yükselme arzusunu göstermektedir. Babaya dönüklüğü de içerir.

Ağacın sola doğru dönmesi ise geçmişe bağlılık ve anaya dönüklüğü ifade eder.

Ağacın üstten görünüşünde çizgiler açıksa Dünyaya ve sosyal yaşantıya açık, çizgiler oval ve ahenkli ise alaycı veya tuzak kuran, buna rağmen toprağa yerleşmesi tam ise egemen kendini korumak ve daima savunmada bulunmak. Kesik veya güdük dallar psikolojik yaralanmayı gösterir. Gövde üst tarafa hakim değilse yorgun ve daha fazla gelişmek istemek. Ayrıca Enerji naksanlığı gözlenir. Solda gövdeyi destekleyen bir ağaç varsa bu da yorgunluğu ve maziye dönmek isteğini veya dinlenme isteğini gösterir.

5. BÖLÜM

5.BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde daha önceki bölümde açıklanmış olan yöntem ve bilgi toplama araçlarıyla elde edilen bulgular, araştırmanın giriş bölümünde öne sürülen hipotezlerin sıralanmasına uygun olarak sunulacaktır. Buna göre, bu bölümde;

5.1. KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ İLE RESİM YAPMA ARASINDAKİ İLİŞKİYE AİT BULGULAR VE YORUM

Araştırmanın giriş bölümünde bireylerin kişilik özelliklerinin, resim yapmalarını etkileyeceği öne sürülmüştü.

Resim yapma psiko-pedagojik açıdan bize kişiyi tanımaya yarayan ölçüt olduğu gibi, onun, zeka, kişilik, yakın çevre özellikleriyle, iç idünyasını yansıtmaya yarayan bir ifade aracı olarak büyük önem taşımaktadır.

Sabahattin Eyüboğlu (1962) "Çocuğun sözlerinde ve çizgilerinde dünya ile bir uyuşma çabası aranabilir ancak, bir sanat kaygısı değildir." demektedir. Yani çocuk resim yoluyla dünyayı bize, kendi açısından ve en kestirme yoldan , özentisiz ve yalın bir anlayışla verir.

Sanatı, felsefe ve psikoloji açısından ele almak, bir bakıma sanatın anlamını sormak ve bu anlamı temellendirmek demektir.

Bireyi incelemek konumunda getirdiği avantajların yanısıra, resim bize, konu ve figür seçiminde rol oynayan kültürel ve sosyal belirleyicileri değerlendirme olanağı verir. Böylelikle yaşın ve diğer faktörlerin etkisi görülebilir. Kısaca resim klinik psikoloji alanında olduğu kadar çocuk psikoloji çerçevesinde de değerlendirilebilir.

Resimde anlam yazıda olduğu gibi birinci planda yer almış değildir. Daha doğrusu anlam resim üzerinde işaretler aracılığıyla değilde, imgeler yardımıyla etki yapmaktadır.

Bir objeyi tasvir etmek veya bir çizgiye anlam yüklemek istemli bir faaliyettir. Oysa anlatım, sujenin duygusal istidatlarına oranla, iradesine daha az bağımlı bir eylemdir.

Burada artistik anlatım ile psikolojik anlatımı da birbirinden ayırt etmek gerekir. Artistik anlatım istemli bir etkiyi ifade eder. Psikolojik anlatım ise, çizgiye kişisel bir renk veren bir kişilik boyutudur.

Her resim sembolik bir bilmece olarak sujenin duygusal halini, onun bilinç dışı hareket etme yada cevap verme biçimini ifade eder. Bir resmi çözümlenmek demek, mekanın kullanılmış biçiminden, çizilen her objede, görünür muhtevastından başka bir anlam araştırmak, kişiliğın derinliklerini anlatan sembolleri ortaya çıkarmak demektir.

Resim üzerinde inceleme, verilen modeli kopya etmek aracılığıyla da yapılabilir. Bu anlamda figüratif olan modeller yani bizzat şekil kullanan (M.Verba, 1970; M.Wittling, 1969) yada figüratif olmayan objeler veya şahıs desenlerini model olarak ele alan (A.Canar. 1967) iki tip çalışmadan söz edilebilir. Basit geometrik şekillerin, zihin seviyesi üzerinde bilgi verdiği hususu eskiden beri bilinmektedir. Nitekim Binet ve Simon, kendi adlarını taşıyan testte kare ve eşkenar dörtgen kopya ettirme eprövlerini kullanmışlardır.

Algı alanında özellikle geştalt anlayışı ile yapılan araştırmalar (P.Guillauma, 1937), resim alanında "Şekil" incelemesine ilginç bir açı kazandırmıştır. L.Bendler (1957), H.Santucci (1967), M. Stambak (1969) gibi yazarlar.

Şekilleri mekan yönlerine göre kopya etmek, birleştirmek, yönetmek kabiliyetini araştırmışlardır. Bu tarz bir anlayışta algısal faktörlere verilen önem özellikle " iyi şekil" in rolünü belirtmeye yönelmiş ve şekilleri kopya etme biçimleri yaş fonksiyonu göz önüne alınarak sınıflanmıştır.

İster yazıda, ister serbest resimde olsun, çizgilerin incelenmesi bize, kişiliğın bütünü üzerinde; yada zihinsel seviye veya karakterin farklı yanları hakkında, keza algısal hareki örgütlenme derecesini saptamakta çok ilginç sonuçlar kazandırabilme olanağı taşır.

5.2. NORMAL PUANLI BİREYLERİN RESİMLERİNDEKİ ANLATIMI ARASINDAKİ İLİŞKİYE AİT BULGULAR VE YORUM

Normal puanlı bireyler HKE Hacettepe Kişilik Envanterinden elde edilen Kişisel uyumunu (KU) kapsayan verilerden elde edilmiştir. Kişisel uyuma ait dört alt ölçeğın nitelikleriyle ortaya çıkmıştır. Bunlar sırasıyle kendini gerçekteştirme KG, Duygusal Kararlılık DK, Nevrotik Eğilimler NE, ve Psikotik Belirtiler PB. olarak sınırlandırılmıştır.

Tablo-1. Normal puanlı bireylerin dağılımı

	Kendini KG Gerçekleştirme	Duygusal DK Kararlılık	Neurotik NE Eğilimler	Psikotik PB Belirtiler	Kişisel Uyum KU
1	10	9	10	5	34
5	13	9	9	7	38
16	13	11	9	6	39
17	19	8	7	10	36
21	7	8	9	12	36

HKE Alt Ölçekleri yüzdeler normlarının ortalama olarak % 75, % 50 ve % 25 yüzdelerinin HAM PUAN KARŞILIKLARI

KİŞİSEL UYUM

Yüzdeler Normları	KG	KD	NE	PB	KU
% 75	12	11	12	12	43
% 50	9	8	9	9	36
% 25	6	5	6	6	30

Normal puanlı bireylerin resimlerindeki anlatım arasındaki ilişki;

HACETTEPE KİŞİLİK ENVANTERİ (HKED) PROFİLİ

ADI VE SOYADI: **SEKİDAR KACERLİ** SAĞLIK: **Y**
 DOĞUM TARİHİ: **1972** TEST TARİHİ: **10.1.1995**
 CİNSİYETİ: **ERKEK** TEST YERİ:
 KENDİ DURUMU: **BEKAR** ADRES: **K.K.E.F.**
 SINIF/KISLIĞI: **Öğrenci İNİŞİ/TELEFON: 2181350**

TUSSELLER DEĞERLERİ	HKED ALT ÖLÇÜMLERİ TUSSELLER NOKTALARI								TUSSELLER DEĞERLERİ	HKED TOPLAM PUANLAR TUSSELLER NOKTALARI			TUSSELLER DEĞERLERİ
	KİŞİSEL UYUM				SOSYAL UYUM					KU	SU	CU	
Kgs	12	11	12	12	13	13	13	12	Kgs	43	32	95	K75
Kss	3	8	9	9	10	10	10	9	Kss	26	46	82	Kss
Kps	6	5	6	4	7	7	7	6	Kps	20	46	70	Kps
PUAN	10	9	10	5					PUAN	70			PUAN

DEĞERLENDİRME

1) KG, NE, NE
altında

2) KG, DK, NE
%75'in altında

3) KU %75'in
altında

ADI VE SOYADI:
 TARİH:
 İMZA:

E. ÖZGÜVEN-1992

Serdar Kaceli
3-Resim A.Ş.D

1. Numaralı denekte Kendini Gerçekleştirme (KG), Duygusal kararlılık (DK), Nevrotik Eğilimler (NE), % 75' in altında; Psikotik Belirtiler (PB) % 25'in altında, bu da o bireyin Kişisel uyumunun % 50 civarında olduğunu gösteriyor. Bu bireyin uyumlu bir kişiliğe sahip olduğudur.

Sujenin yapmış olduğu resimde de çizgilerin çizilişi, açıklık ve koyulu oluşu, ağacın gövdesinin kalın oluşu, ağacın toprağa sağlamlığı, o bireyin sağlam bir karaktere sahip olduğunun bir işaretidir. Ağacın kapalı oluşu onun dışa karşı kapalı oluşunu göstermektedir. İnce çizgiler; ince düşünmeyi, yuvarlar çizgiler sosyabiliteyi ve uyumluluğu ifade etmektedir. Bireyin kişilik profili ile yapmış olduğu resimde birbirini desteklemektedir.

HACETTEPE KİŞİLİK ENURTERİ (HKE)
PROFİLİ

ADI VE SOYADI: NEZAR AK		GENEL SAĞLIĞI: İYİ	
DOĞUM TARİHİ: 1972		TEST TARİHİ: 9.1.1992	
CİNSİYETİ: BALIK		TEST ÜSKÜNÜ: 	
KENDİNİ DURUMU: EVLİ		ADRES: K.K.C.F.	
SINIF/KİŞİLİĞİ: Öğrenci 4.		TELEFON: 213850	

TUSZELLİK DEĞERLERİ	HKE ALTI ÖLÇÜMLERİ TÜZDELLİK NÖRMLERİ								HKE TOPLAM PUANLAR TÜZDELLİK NÖRMLERİ				
	KİŞİSEL UYUM				SOSYAL UYUM				Kİ		SU		CU
	KG	DK	NE	PB	A1	S1	SM	AE	TUSZELLİK DEĞERLERİ	KU	SU	CU	TUSZELLİK DEĞERLERİ
Kes	12	11	12	12	12	13	13	12	Kes	43	22	95	Kes
Kes	7	8	9	9	10	10	10	9	Kes	36	46	82	Kes
Kes	4	5	6	6	7	7	7	6	Kes	26	48	70	Kes
PUAN	29	3	2	10					PUAN	56			PUAN

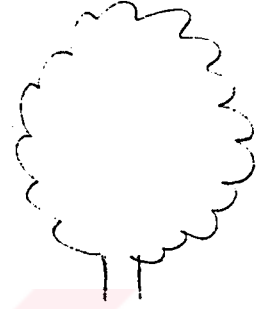
DEĞERLENDİRME

1) KG ve DK %50 civarında.
2) NE %50'nin altında.
3) PB %75'in altındadır.
4) KU %50 civarında.

ADI VE SOYADI: **K. ÖZGÜVEN**
TARİH: **12.1.92**
İNCE: **K. ÖZGÜVEN**

E. ÖZGÜVEN-1992

11/10/92
K. ÖZGÜVEN

2. Numaralı denekte Kendini Gerçekleştirme (KG) ve Duygusal Kararlılık (DK) % 50 civarında, Nevrotik Eğilimler (NE) % 50'nin altında, Psikotik Belirtiler (PB) % 75'in altındadır. Bu da bireyin Kişisel Uyumunun % 50 civarında olduğunu göstermektedir. Bu da bireyin uyumlu bir kişiliğinin yansımasıdır.

Sujenin yapmış olduğu resimde de, çizgilerin açık oluşu, dünyaya ve sosyal yaşantıya açık olduğudur. Gövdenin üst tarafa egemen olamaması, yorgun ve daha fazla gelişmek istemesini göstermektedir. İnce çizgiler ise ince düşünmeye yöneliktir. Bireyin kişilik profili ile yapmış olduğu resimde birbirini desteklemektedir.

HACETTEPE KİŞİLİK ENVANTERİ (HKE)
PROFİLİ

ADI VE SOYADI: ÖZGE ÖZCAN	GENEL SAĞLIĞI: 14
DOĞUM TARİHİ: 1975	TEST TARİHİ: 14.1.1995
CİNSİYETİ: KİZ	TEST YERİ:
KENDİ DURUMU: BELKİ	ADRES: K.K.E.F
SINIF/KESİĞİ: ÖĞRENCİ	TELEFON: 2491350

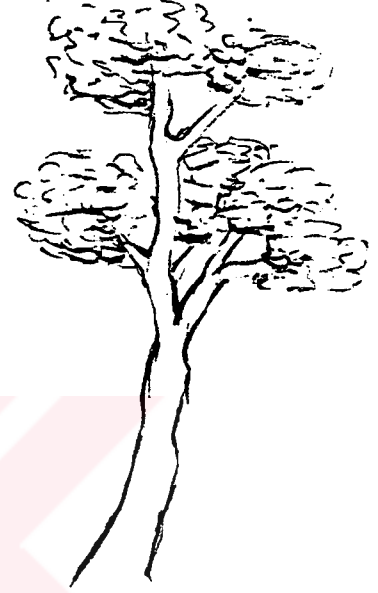
TUSSELİN SINIFLARI	HKE ALI ÖLÇÜLERİ YÜZDELİK NÖRMLERİ								TUSSELİN SINIFLARI	HKE TOPLAM PUANLAR YÜZDELİK NÖRMLERİ			TUSSELİN SINIFLARI
	KİŞİSEL UYUM				SOSYAL UYUM					KU	SU	CU	
Kg	12	11	12	12	13	13	13	12	Kg	43	52	55	K75
Kee	9	8	9	9	10	10	10	9	Kee	34	46	52	K50
Kss	6	5	6	6	7	7	7	6	Kss	10	40	70	K50
PUAN	7	6	7	7	7	7	7	6	PUAN	54	40	70	PUAN

N	P	DEĞERLENDİRME							
		KG	DK	NE	PB	AI	SI	SM	AE
20									
19									
18									
17									
16									
15									
14									
13									
12									
11									
10									
9									
8									
7									
6									
5									
4									
3									
2									
1									

DEĞERLENDİRME
 KG % 50 tenin
 altında
 DK ve NE % 50
 civarında,
 PB % 75 civarında
 bu da o kişinin kişisel uyumunun
 KU % 50 dolaylarında olduğunu göstermektedir.

ADI VE SOYADI: **ÖZGE ÖZCAN**
 TARİH: **14.1.1995**
 İZMİR: **14.1.1995**

Özge Özcan
1995

3. Numaralı Denekte Kendini Gerçekleştirme KG % 50'nin altında, Duygusal Kararlılık DK ve Nevrotik Eğilimler NE % 50 civarında, Psikotik Belirtiler PB ise % 75 civarında bu da o kişinin kişisel uyumunun KU % 50 dolaylarında olduğunu göstermektedir.

Bireyin puanının % 50 yani ortanca olması bu bireyin yani Normal Puanlı bireyin uyumlu bir kişiliğe sahip olduğunu göstermektedir.

Sujenin yapmış olduğu resimde de bastırılmış bir çizginin enerjik, kararlı olma gibi, ağacın boyunun büyüklüğü büyük boylu oluşunu, cinsiyetini veya ağaç yönlülüğünü göstermektedir. Dalların yukarı doğru oluşu, hayata güveni, Dinamizm ve İdealizmi gösterir. Dalların ikizli oluşu iki düşünce arasında tereddütü oluşunu göstermektedir. Yaprakların çokluğu hayal kurmayı ve cömertliği gösteriyor. Yapraklarda kullanılan çizgilerin yuvarlaklığı iyilik severliğini göstermektedir.

HACETTEPE KİŞİLİK ENKANTERİ (HKE)
PROFİLİ

ADI VE SOYADI: <u>Samir Rıza</u>		GENEL SAĞLIĞI: <u>14</u>	
DOĞUM TARİHİ: <u>8.2.1974</u>		TEST TARİHİ: <u>10.1.1995</u>	
CİNSİYETİ: <u>K.2</u>		TEST YERİ:	
KENDİNİ DÜŞÜNÜ: <u>Çiğdem</u>		ADRES: <u>K.K.E.F.</u>	
SİMİT/KESİLEĞİ: <u>Öğrenci İsmi III</u>		TELEFON: <u>2481350</u>	
HKE ALTI ÇALIŞLARI YUZDELLİK NÖRMLERİ			
KİŞİSEL UYUM		SOSYAL UYUM	
YERSELİK BEKLEMLER	KG DK KE FE AI SI SN AE	YERSELİK BEKLEMLER	KU SU QU
Xss	12 11 12 12 13 13 12 12	Xss	43 32 32
Xss	9 8 9 9 10 10 10 9	Xss	36 46 52
Xss	6 5 4 4 7 7 7 6	Xss	20 48 70
PUAN	13 4 9 4	PUAN	58
DEĞERLENDİRME			
<p>1) PB % 50'nin altında</p> <p>2) DK ve NE % 50 civarında</p> <p>3) KU % 75'in üstünde</p> <p>4) KG % 75'in üstünde</p>			
ADI VE SOYADI:			
TARİH:			
İMZA:			

Samir Rıza

4. Numaralı Denekte Kendini Gerçekleştirme KG % 75 in üstünde, Psikotik Belirtiler , PB % 50'nin altında, Duygusal kararlılık DK ve Nevrotik Eğilimler NE % 50 civarında bu da o kişinin Kişisel Uyumunun % 50'nin üstünde olduğunu gösteriyor. Bu da o bireyin uyumlu olduğunu gösterir.

Sujenin yapmış olduğu resimde de gövdenin kalınlığı, ağacın toprağa sağlamlığı, o kişinin sağlam karaktere sahip olduğunu göstermektedir. Ağacın yukarı doğru oluşu da bir ideale yönelme güdüsüdür. Bastırılmış çizgi enirjik ve kararlı olmayı , ağacın büyük oluşu büyüklük, cinsiyet ve ağaç yönlülüğünü göstermektedir. Buda bireyin kişilik profili ile yapmış olduğu resim arasındaki bağlantıyı gösteriyor.

HACETTEPE MİŞİLİM ENVANTERİ (HXE)
PROFİLİ

ADI VE SOYADI: HAKAN KOKSOY		CİNSİYETİ: ERKEK		DOĞUM TARİHİ: 13.92		TEST TARİHİ: 9.1.1995		CEMEL SAĞLIĞI: 14			
KENDİ DÜNYASI: BELLE		ADRES: K.K.E.C		SINIF/OKULU: ÖZERCİ L.		TELEFON: 2191350					
HXE ALTI ÖLÇÜĞÜNÜ YÜZDELİK NÖRMLERİ				HXE TOPLAM PUANLAR YÜZDELİK NÖRMLERİ							
KİŞİSEL UYUM		SOSYAL UYUM		KİŞİSEL UYUM		SOSYAL UYUM		KİŞİSEL UYUM		SOSYAL UYUM	
KG	DK	NE	PB	AI	SI	SM	AE	KU	SU	CU	YUR
12	11	12	12	13	13	12	12	43	52	95	275
9	8	9	9	10	10	10	9	16	46	82	250
6	5	6	6	7	7	7	6	30	48	70	225
PUAN	13	14	14	14	14	14	14	25	25	25	25
20											
19											
18											
17											
16											
15											
14											
13	X										
12											
11											
10											
9											
8											
7											
6											
5											
4											
3											
2											
1											

DEĞERLENDİRME

NE % 50 civarında

PB % 25 civarında

KG ve SU % 50 civarında

ADİ VE SOYADI: HAKAN KOKSOY
TARİH: 9.1.1995
İNŞA: HANCI

E. OZGUVEN-1992

Morun
027

5. Numaralı Denekte Nevrotik Eğilimleri NE % 50 civarında, Psikotik Belirtiler PB % 25 civarında, Kendini Gerçekleştirme KG ve Duygusal Kararlılık DK % 75 civarında görünüyor. Buda Sujenin Kişisel Uyumlu davranışlara sahip olduğunu göstermektedir.

Sujenin yapmış olduğu resimde de ağacın dikkatli çizilişi canlılığı ve uyanıklığı göstermektedir. Ağacın boyu büyüklüğü, dalların yukarıya doğru oluşu hayata güven duymayı ve idealizmi göstermektedir. Dalların ikizli oluşu iki düşünce arasında kararsızlığı ifade etmektedir. Yaprakların olmayışı anlaşlı olmama ve duygu bakımından soğukluğu ifade etmektedir. Bireyin kişilik profili ile yapmış olduğu resim arasındaki ilişkiyi ortaya koymaktadır.

5.3.YÜKSEK PUANLI BİREYLERİN RESİMLERİNDEKİ ANLATIMI ARASINDAKİ İLİŞKİYE AİT BULGULAR VE YORUM

Yüksek puanlı bireyler Hacettepe Kişilik Envanterinden HKE elde edilen ve Kişisel Uyumu kapsayan verilerden elde edilmiştir. Kişisel Uyuma ait dört alt ölçeğin nitelikleriyle ortaya çıkmıştır. Bunlar sırasıyla Kendini Gerçekleştirme KG, Duygusal Kararlılık DK, Nevrotik Eğilimler NE ve Psikotik Belirtiler PB olarak sınırlandırılmıştır.

HKE Alt ölçekleri yüzdeler normlarının ortalama olarak % 75, % 50, % 25 yüzdelerininin HAM PUAN KARŞILIKLARI

KİŞİSEL UYUM

Yüzdeler Normları	Kendini Gerçekleştirme KG	Duygusal Kararlılık DK	Nevrotik Eğilimler NE	Psikotik Belirtiler PB	Kişisel Uyum KU
% 75	12	11	12	12	43
% 50	9	8	9	9	36
% 25	6	5	6	6	30

Tablo-2. Yüksek Puanlı Bireylerin Dağılımı.

	Kendini Gerçekleştirme KG	Duygusal Kararlılık DK	Nevrotik Eğilimler NE	Psikotik Belirtiler PB	Kişisel Uyum KU
1	13	12	8	8	41
2	17	7	8	10	42
3	15	9	11	8	43
4	13	12	14	9	48
5	15	13	8	12	48
6	18	11	9	11	49
7	14	14	12	12	52
8	20	11	13	9	53
9	15	15	13	15	58
10	17	12	15	14	58
11	17	14	14	13	58

Yüksek puanlı bireylerin resimlerindeki anlatım arasındaki ilişki.

**HACETTEPE KİŞİLİK ENKANTERİ (HKE)
PROFİLİ**

ADI VE SOYADI: *Erhan Han* GENEL SAĞLIĞI: *iyi*
DOĞUM TARİHİ: *1964* TEST TARİHİ: *11.1.1995*
CİNSİYETİ: *Erkek* TEST YERİ: *K.K.E.E*
MEDENİ DURUMU: *Evlü* ADRES: *K.K.E.E*
SİNİĞİ/MESLEĞİ: *İşçi* TELEFON: *2181310*

TUSSELİK DEĞERLERİ	HKE ALTI ÖLÇÜMLERİ YÜZDELİK NOKTALARI								HKE TOPLAM PUANLAR YÜZDELİK NOKTALARI				
	KİŞİSEL UYUM				SOSYAL UYUM				KUI	SUI	GU	TUSSELİK DEĞERLERİ	
KG	DK	NE	PB	AI	SI	SN	AE	X75					X60
X75	12	15	12	12	17	17	12	12	X75	42	52	55	X75
X60	9	9	9	9	10	10	9	9	X60	36	46	62	X60
X60	6	5	6	6	7	7	6	6	X60	30	40	70	X60
PUAN	7	7	7	7	7	7	7	7	PUAN	7	7	7	PUAN

S. ÖZGÜVEN
Resim 1

DEĞERLENDİRME

1) NE ve PB %50'nin altında
2) KUI ve SUI %75 civarında

ADI VE SOYADI: *K. ÖZGÜVEN*
YARIN: *11.1.1995*
İMZA: *K. ÖZGÜVEN*

E. ÖZGÜVEN-1992

1 Numaralı Denekte Nevrotik Eğilimler NE ve Psikotik Belirtiler PB % 50'nin altında, Kendini Gerçekleştirme KG ve Duygusal Kararlılık DK % 75'in üzerinde, bu da kişinin Kişisel Uyumunun KU % 75 civarında olduğunu göstermektedir. % 75'in yüzdeleri karşılığı ham puanın üstünde veya yakın olması bireyin uyumlu davranışlara sahip olduğunu göstermektedir.

Sujenin yapmış olduğu resimde de ağacın toprağa sağlamlığını görmekteyiz. Bu da bireyin sağlam karaktere sahip olduğunun belirtisidir. Toprağı çizgilerle çizmiş olması bazı güdülerini saklıyor anlamını vermektedir. Kesik ve güdük dallar psikolojik yaralanmayı göstermektedir. Bireyin kişilik profili ile yapmış olduğu resim arasındaki ilişkiyi ortaya koymaktadır.

HACETTEPE KİŞİLİK ENÜRTERİ (HKED) PROFİLİ

ADI VE SOYADI: **NURSU ERCON** GENEL SAĞLIĞI: **İYİ**
 DOĞUM TARİHİ: **23.03.1976** TEST TARİHİ: **10.11.1995**
 CİNSİYETİ: **KADIN** TEST YERİ:
 MEDENİ DURUMU: **BEKAR** ADRES: **A.K.E.F.**
 SINIF/MESLEĞİ: **Öğrenci Üniv. III** TELEFON: **9181350**

HKE ALI ÖLÇÜLERİ YÜZDELİK NOKTALARI	KİŞİSEL UYUM								SOSYAL UYUM			HKE TOPLAM PUANLAR YÜZDELİK NOKTALARI			
	KG	DK	NE	PB	AI	SI	SM	AE	KU	SU	GU	YÜZDELİK NOKTALARI	PUAN	YÜZDELİK NOKTALARI	PUAN
Kys	12	11	12	12	12	12	12	12	43	32	35	275			
Kso	9	8	9	9	10	10	10	9	26	46	82	250			
Kst	5	5	6	6	7	7	7	6	20	48	70	250			
PUAN			4	11	13								27		

Nursu Ercon
R.A.S.8 III

		DEĞERLENDİRME										
20											20	<p>1) DK % 8'inin altında</p> <p>2) NE % 75'in altında</p> <p>3) PB % 10'un altında</p> <p>4) KU % 75 civarında</p>
19											19	
18											18	
17											17	
16											16	
15											15	
14											14	
13											13	
12											12	
11											11	
10											10	
9											9	
8											8	
7											7	
6											6	
5											5	
4											4	
3											3	
2											2	
1											1	

E. ÖZGÜVEN-1992

3 Numaralı Denekte Duygusal Kararlılık DK % 50'nin üstünde, Psikotik Belirtiler PB % 50'nin altında Nevrotik Eğilimler NE % 75'in altında Kendini Gerçekleştirme KG % 75'in üstünde. Bu da bireyin Kişisel Uyumunun KU % 75 civarında olduğunu göstermektedir. % 75 in yüzdelik karşılığı ham puanın üstünde veya yakın olması bireyin uyumlu davranışlara sahip olduğunu göstermektedir.

Sujenin yapmış olduğu resimde de gövdenin kalınlığı sağlam karakteri yansıtmaktadır. Kesik ve güdük dallar psikolojik yaralanmayı göstermektedir. Yaprakların olmayışı da anlayışsızlık ve duygu bakımından soğukluğu içermektedir. Bireyin kişilik profili ile yapmış olduğu resim arasındaki ilişkiyi göstermektedir.

HACETTEPE KİŞİLİK ENKANTERİ (HXE)
PROFİLİ

ADI VE SOYADI: <i>Y. Y. Y.</i>		GENEL SAĞLIĞI: <i>14</i>	
DOĞUM TARİHİ: <i>1974</i>		TEST TARİHİ: <i>11.1.1995</i>	
CİNSİYETİ: <i>ERKEK</i>		TEST YERİNİ: <i></i>	
KENDİNİ DURUMU: <i>SAĞLIKLI</i>		ADRES: <i>K.K.EF</i>	
SINIF/MESLEĞİ: <i>Öğrenci Un. F.</i>		TELEFON: <i>2181350</i>	
HXE AÇI SKORLARI YÜZDELİK NÖRMLARI			
KİŞİSEL UYUM		SOSYAL UYUM	
YÜZDELİK DEĞERLER	KG	DK	NE
Xys	12	15	12
Xss	9	8	9
Xes	6	5	6
PUNAN	12	15	12
HXE TOPLAM PUNANLAR YÜZDELİK NÖRMLARI			
YÜZDELİK DEĞERLER	KJ	SU	GU
Xys	43	52	51
Xss	36	46	52
Xes	28	48	70
PUNAN	43	52	51
DEĞERLENDİRME			
<i>198 9030 Güneş</i>			
ADI VE SOYADI: <i>Y. Y. Y.</i>			
TARİH: <i>11.1.95</i>			
İMZA: <i>Y. Y. Y.</i>			

E-OZGUVEN-1992

4 Numaralı Denekte Psikotik Belirtiler PB % 50'nin üstünde, Kendini Gerçekleştirme KG, Duygusal Kararlılık DK ve Nevrotik Eğilimler NE % 75'in üzerinde bu da bireyin Kişisel Uyumunun % 75'in üzerinde olduğunu göstermektedir. % 75'in yüzdelik karşılığı ham puanın üstünde olması bireyin uyumlu davranışlara sahip olduğunu göstermektedir.

Sujenin yapmış olduğu resimde de ağacın gövdesinin sarmal bir yapıya sahip olması Psikotik Belirtilerinin PB olduğunu göstermektedir. Ağacın dalarının sağa doğru olması yükselme arzusunu ve yaprakların azlığı duygu bakımından soğukluğu, gövdenin üst tarafa hakim olmayışı da daha fazla gelişmek, enerji noksanlığını göstermektedir. Bireyin kişilik profili ile yapmış olduğu resim arasındaki ilişkiyi ortaya koymaktadır.

**HACETTEPE KİŞİLİK ENKANTERİ (HXE)
PROFİLİ**

ADI VE SOYADI: **EMREK BAKIR** GENEL SAĞLIĞI: **İYİ**
 DOĞUM TARİHİ: **23.9.74** TEST TARİHİ: **10.1.1995**
 CİNSİYETİ: **Kİ2** TEST YERİ: **KKEP**
 KEDENİ DURUMU: **BENAR** ADRES: **ÖĞRENCİ ÜNİVERSİTESİ**
 SINIF/KULÜBÜ: **Öğrenci Üniv. II** TELEFON: **2181350**

YÜZDELLİK DEĞERLER	HXE ALI ÇIÇEĞLERİ YÜZDELLİK NOKTALARI												HXE TOPLAM PUANLAR YÜZDELLİK NOKTALARI			
	KİŞİSEL UYUM						SOSYAL UYUM						KU	SU	GU	YÜZDELLİK DEĞERLER
Yyg	KG	DK	KE	PB	AI	SI	SM	AE	YÜZDELLİK DEĞERLER	Xyg	45	52				
Xyg	12	11	22	12	13	13	13	12	Xyg	36	46	82	Xyg			
Xyg	7	8	9	9	10	10	9	9	Xyg	36	46	82	Xyg			
Xyg	6	3	6	6	7	7	7	6	Xyg	36	46	70	Xyg			
PUAN	15	12	7	10					PUAN	48			PUAN			

DEĞERLENDİRME

1) NE % 50 civarında alınmıştır.

ADI VE SOYADI: **EMREK BAKIR**
 TARİH: **10.1.1995**
 İMZA: **EMREK BAKIR**

E. OZGUVEN-1992

5. Numaralı Denekte Nevrotik Eğilimler NE % 50 civarında, Psikotik Belirtiler PB, Kendini Gerçekleştirme KG, Duygusal Kararlılık DK % 75 civarında ve üzerinde, bu da beriyen Kişisel Uyumunun KU % 75'in üzerinde olduğunu göstermektedir. % 75'in yüzdellik karşılığı ham puanın üstünde olması bireyin uyumlu davranışlara sahip olduğunu göstermektedir.

Sujenin yapmış olduğu resimde de ağacın gövdesindeki kesik dalların ergenlik döneminde duygusal yaralanmayı gösteriyor. Dalların ikizli oluşu iki düşünce arasında bocalamayı, yaprakların bütün halinde ve çok gibi gözükmesi cömertliği ve hayal gücünün kuvvetli oluşunu gösteriyor. Bireyin kişilik profili ile yapmış olduğu resim birbirini desteklemektedir.

HACETTEPE KİŞİLİK ENKANTERİ (HKE)
PROFİLİ

ADI VE SOYADI: <u>Nehir Kılıç</u>	GENEL SAĞLIĞI: <u>14</u>
DOĞUM TARİHİ: <u>1975</u>	TEST TARİHİ: <u>10.1.1985</u>
CİNSİYETİ: <u>KIZ</u>	TEST YERİ: <u></u>
KENDİNİ DURUMU: <u>BEKAR</u>	ADRES: <u>F.K.E.D</u>
SINIF/KURSU: <u>Öğrenci. Unv. SİTELEFON</u>	: <u>2451350</u>

YÜZDELİK DEĞERLER	HKE ALTI ÖLÇÜLERİ YÜZDELİK NÖRMLERİ								YÜZDELİK DEĞERLER	HKE TOPLAM PUANLAR YÜZDELİK NÖRMLERİ			
	KİŞİSEL UYUM				SOSYAL UYUM					KU	SU	GU	YÜZDELİK DEĞERLER
X ₉₅	KG	DK	KE	PB	AI	SI	SM	AE	X ₉₅	43	52	95	X ₇₅
X ₅₀	9	8	9	9	10	10	10	9	X ₅₀	36	46	82	X ₅₀
X ₅	6	5	6	6	7	7	7	6	X ₅	22	48	70	X ₅
PUAN	15	11	11	11					PUAN	179			

H A N	DEĞERLENDİRME																P U A N			
	20	19	18	17	16	15	14	13	12	11	10	9	8	7	6	5		4	3	2
1																				
2																				
3																				
4																				
5																				
6																				
7																				
8																				
9																				
10																				
11																				
12																				
13																				
14																				
15																				
16																				
17																				
18																				
19																				
20																				

ADI VE SOYADI:
TARİH:
İNCE:

E. OZGUVEN-1992

6 Numaralı Denekte Nevrotik Eğilimler % 50 civarında, Duygusal Kararlılık DK ve Psikotik Belirtiler PB % 75 civarında, Kendini Gerçekleştirme KG % 75'in üstünde bu da bireyin Kişisel Uyum'unun KU % 75 in üzerinde olduğunu göstermektedir.

Sujenin yapmış olduğu resim de de gövdenin kalınlığı, ağacın toprağa sağlamlığı, sujenin sağlam karaktere sahip olduğunu, ancak gövde duygusal hayatı gösterdiği için kırılmalar ve güdük, kesik, yapı ergenlik dönemindeki psikolojik yaralanmayı gösteriyor. Yaprakların olmayışı duygu bakımından soğukluğu yansıtıyor. Bireyin kişilik profili ile yapmış olduğu resmin arasındaki ilişkiyi göstermektedir.

HACETTEPE KİŞİLİK ENKANTERİ (HKKE)
PROFİLİ

ADI VE SOYADI: A. YAZAR		KİŞİSEL SAĞLIĞI: 141											
DOĞUM TARİHİ: 1974		TEST TARİHİ: 11.1.1995											
CİNSİYETİ: ERKEK		TEST YERİ: K.K.E.F.											
KENDİNİ DURUMU: BEKAR		ADRES: K.K.E.F.											
SINIF/KESİLEĞİ: Öğrenci		TELEFON: 2181350											
HKE ALTI ÖLÇÜLERİN YÜZDELLİK NOKTALARI													
KİŞİSEL UYUM						SOSYAL UYUM							
YÜZDELLİK NOKTALARI	KG	DK	KE	PB	AI	SI	SM	AE	YÜZDELLİK NOKTALARI	KU	SU	GU	YÜZDELLİK NOKTALARI
Xss	12	11	12	12	13	13	13	12	Xss	43	32	35	N75
Xss	9	8	9	9	10	10	10	9	Xss	26	46	32	Xss
Xss	6	5	6	6	7	7	7	6	Xss	20	40	70	Xss
PUNAN	14	11	12	12					PUNAN	52			PUNAN
DEĞERLENDİRME													
1) KU %75'in üzerinde													
2) SU %32													
3) GU %35													
4) KE %12													
5) PB %12													
6) AI %13													
7) SI %13													
8) SM %13													
9) AE %12													
10) Xss %43													
11) Xss %26													
12) Xss %20													
13) Xss %14													
14) Xss %11													
15) Xss %9													
16) Xss %8													
17) Xss %6													
18) Xss %5													
19) Xss %4													
20) Xss %3													
21) Xss %2													
22) Xss %1													
23) Xss %1													
24) Xss %1													
25) Xss %1													
26) Xss %1													
27) Xss %1													
28) Xss %1													
29) Xss %1													
30) Xss %1													
31) Xss %1													
32) Xss %1													
33) Xss %1													
34) Xss %1													
35) Xss %1													
36) Xss %1													
37) Xss %1													
38) Xss %1													
39) Xss %1													
40) Xss %1													
41) Xss %1													
42) Xss %1													
43) Xss %1													
44) Xss %1													
45) Xss %1													
46) Xss %1													
47) Xss %1													
48) Xss %1													
49) Xss %1													
50) Xss %1													
51) Xss %1													
52) Xss %1													
53) Xss %1													
54) Xss %1													
55) Xss %1													
56) Xss %1													
57) Xss %1													
58) Xss %1													
59) Xss %1													
60) Xss %1													
61) Xss %1													
62) Xss %1													
63) Xss %1													
64) Xss %1													
65) Xss %1													
66) Xss %1													
67) Xss %1													
68) Xss %1													
69) Xss %1													
70) Xss %1													
71) Xss %1													
72) Xss %1													
73) Xss %1													
74) Xss %1													
75) Xss %1													
76) Xss %1													
77) Xss %1													
78) Xss %1													
79) Xss %1													
80) Xss %1													
81) Xss %1													
82) Xss %1													
83) Xss %1													
84) Xss %1													
85) Xss %1													
86) Xss %1													
87) Xss %1													
88) Xss %1													
89) Xss %1													
90) Xss %1													
91) Xss %1													
92) Xss %1													
93) Xss %1													
94) Xss %1													
95) Xss %1													
96) Xss %1													
97) Xss %1													
98) Xss %1													
99) Xss %1													
100) Xss %1													

Alan Yazar Hanım
Resim - I

7 Numaralı Denekte Nevrotik Eğilimler NE ve Psikotik Belirtiler PB % 75 civarında, Kendini Gerçekleştirme KG ve Duygusal Kararlılık DK % 75'in üzerinde, bu da bireyin Kişisel Uyumunun KU % 75'in üzerinde olduğunu göstermektedir. % 75'in yüzdelik karşılığı ham puanın üstünde olması bireyin uyumlu bir kişiliğe sahip olduğunu göstermektedir.

Sujenin yapmış olduğu resimde de ağacın gövdesinin kalınlığı ve toprağa sağlamlığı, sağlam karaktere sahip olduğunu gösteriyor. Yaprakların çokluğu hayal gücünün kuvvetli oluşunu ve cömertliği, çizgilerin açıklığı ise dünyayı ve sosyal hayata açıklığını yansıtmaktadır. Bireyin kişilik profili ile yapmış olduğu resim arasındaki ilişkiyi göstermektedir.

HACETTEPE KİŞİLİK EMANETİ (HKE)
PROFİLİ

ADI VE SOYADI: <i>Ali Kemal Dönmez</i>		GENEL SAĞLIĞI: <i>İYİ</i>											
DOĞUM TARİHİ: <i>17.11</i>		TEST TARİHİ: <i>01.1995</i>											
CİNSİYETİ: <i>ERKEK</i>		TEST YERİ: <i></i>											
KENDİ DURUMU: <i>Bekar</i>		ADRES: <i>K.K.EC</i>											
SINIF/KİŞİLİĞİ: <i>Çocuk 130.4</i>		TELEFON: <i>19181350</i>											
HKE ALTI ÖLÇÜLERİ YÜZDELİK NÖRMLERİ													
KİŞİSEL UYUM						SOSYAL UYUM							
YÜZDELİK NÖRMLER	NC	DK	NE	PB	AI	SI	SM	AE	YÜZDELİK NÖRMLER	KU	SU	GU	YÜZDELİK NÖRMLER
Max	12	11	12	12	13	13	13	12	Max	43	32	35	Max
Min	9	8	9	9	10	10	10	9	Min	26	46	32	Min
Max	6	5	6	6	7	7	7	6	Max	50	40	70	Max
PUAN	11	11	11	11	11	11	11	11	PUAN	33	33	33	PUAN
DEĞERLENDİRME													
1) PB % 50 Çocukluk													
ADI VE SOYADI: <i>Ali Kemal Dönmez</i>													
TARİH: <i>01.11.95</i>													
İMZA: <i>Ali Kemal Dönmez</i>													

E-OZGUEN-1992

Etiler Söğüt

8 Numaralı Denekte Psikotik Belirtiler PB % 50 civarında, Duygusal Kararlılık DK ve Nevrotik Eğilimler NE % 75 civarında, Kendini Gerçekleştirme % 75'in üzerinde. Bu da bireyin Kişisel Uyumunun % 75'in üzerinde olduğunu göstermektedir. % 75 yüzdelik karşılığı ham puanın üstünde olması bireyin uyumlu bir kişiliğe sahip olduğunu göstermektedir.

Sujenin yapmış olduğu resimde de ağacın gövdesinin sağa doğru yönelmesi ilerleme ve yükselme arzusunu göstermektedir. Ancak ağacın gövdesinin toprağa sağlam olmadığı gözleniyor. Karakterinin sağlamlığından söz edilemez. Yaprakların bütünlük içerisinde görünmeside cömertlik ama bir takım duyguların saklandığını yansıtıyor. Bireyin kişilik profili ile yapmış olduğu resim arasındaki ilişkiyi göstermektedir.

**HACETTEPE KİŞİLİK ENKANTERİ (HXE)
PROFİLİ**

ADI VE SOYADI: **AYDIN ERGİL** GENEL SAĞLIĞI: **17**
 DOĞUM TARİHİ: **1975** TEST TARİHİ: **11.1.1995**
 CİNSİYETİ: **KIZ** TEST YERİ:
 KEDİMİ DURUMU: **BEKAR** ADRES: **K.K.E.F**
 SİYER/MESLEĞİ: **Öğrenci: Univ. I** TELEFON: **2181350**

TUSSELİN DEĞERLERİ	HXE ALT ÖLÇECİLERİ YUZDELİK NOKTALARI								HXE TOPLAM PUANLAR YUZDELİK NOKTALARI				
	KİŞİSEL UYUM				SOSYAL UYUM				KU	SU	GU	TUZELİN DEĞERLERİ	
X75	12	11	12	12	13	13	13	12	X75	47	32	95	X75
X80	9	8	9	9	10	10	10	9	X80	26	46	82	X80
X85	6	5	6	6	7	7	7	6	X85	20	40	70	X85
PUAN	15	16	17	15					PUAN	57			PUAN

Gru. Ekut
Ergül

DEĞERLENDİRME

%75'in üzerinde
Yeterli

ADI VE SOYADI: **AYDIN ERGİL**
 TARİH: **11.1.1995**
 İMZA: **Univ. I**

E. OZGUVEN-1992

9 Numaralı Denekte Kendini Gerçekleştirme KG, Duygusal Kararlılık DK, Nevrotik Eğilimler NE ve Psikotik Belirtiler PB % 75'in üzerinde, bu da bireyin Kişisel Uyumunun KU % 75'in üzerinde olduğunu göstermektedir. Uyumlu sağlam bir kişilik yansıtmaktadır.

Sujenin yapmış olduğu resimde de ağacın gövdesinin kalınlığı, dalların yukarıya doğru uzaması, sağlam bir karakteri yansıtmaktadır. Ancak bazı kesik ve kırık dallar geçmişteki bir psikolojik yaralanmayı göstermektedir. Bireyin kişilik profili ile yapmış olduğu resim arasındaki ilişkinin olduğunu ortaya koymaktadır.

HACETTEPE KİŞİLİK ENKANTERİ (HXK2)
PROFİLİ

ADI VE SOYADI:	Ozan Demirel	GENEL SAĞLIĞI:	iyi
DOĞUM TARİHİ:	1970	TEST TARİHİ:	11.11.1995
CİNSİYETİ:	ERKEK	TEST ÖZGÜNÜ:	
KENDİNİ DURUMU:	BEKAR	ADRES:	K.K.E. FA
SINIF/KISITLILIK:	00000 Unv. I	TELEFON:	2181350

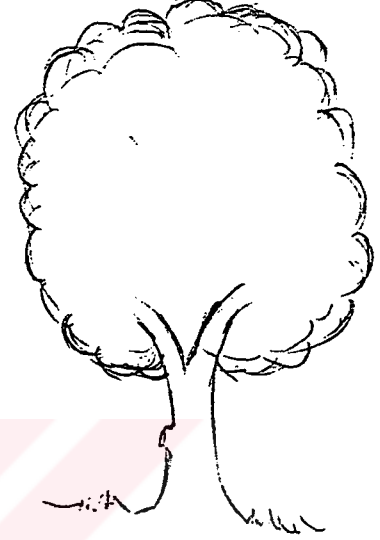
YÜZDELİK DEĞERLER	HXK ALTI ÖLÇÜMLERİ YÜZDELİK NÖRMLERİ								HXK TOPLAM PUANLAR YÜZDELİK NÖRMLERİ				
	KİŞİSEL UYUM				SOSYAL UYUM				KÜ	SU	GU	YÜZDELİK DEĞERLER	
	KG	DK	NE	PB	AI	SI	SM	AE					YÜZDELİK DEĞERLER
X99	12	11	12	12	13	13	13	12	X99	42	52	56	X75
X99	9	9	9	9	10	10	10	9	X99	36	46	52	X99
X99	6	5	6	6	7	7	7	6	X99	30	40	70	X99
PUAN	17	12	15	14					58				

20	DEĞERLENDİRME																20
	19	18	17	16	15	14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	

ADI VE SOYADI: Ozan Demirel
TARİH: 11.11.1995
YAZA: 11.07.1995

E. OZGUZEN-1992

Ozan Demirel
015
1/12

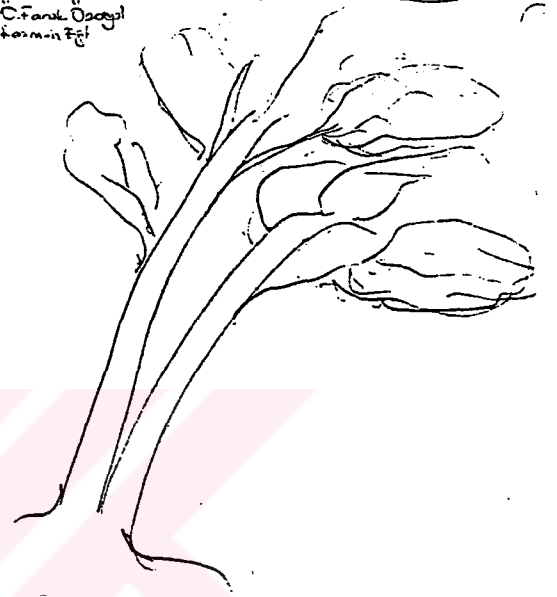
10 Numaralı Denekte Kendini Gerçekleştirme KG, Duyusal Kararlılık DK, Nevrotik Eğilimler NE ve Psikotik Belirtiler PB % 75'in üzerinde olduğunu göstermektedir. Uyumlu ve sağlam bir kişilik yansıtmaktadır.

Sujenin yapmış olduğu resimde de gövdenin ağaca hakim olması sağlam bir kişilik yansımasıdır. Yaprakları bir bütünlük içerisinde görmeside cömertlik göstergesidir. Ancak toprağın çizgilerle belirtilmesi bazı güdülerini saklıyor demektir. Bireyin kişilik profili ile yapmış olduğu resim arasında bir ilişkinin var olduğunu göstermektedir.

HACETTEPE KİŞİLİK ENKANTERİ (HXE)
PROFİLİ

ADI VE SOYADI: C. F. ÖZGÜVEN		GENEL SAĞLIĞI: İYİ																																																																																																																																																																																																																																																																																																	
DOĞUM TARİHİ: 1969		TEST TARİHİ: 10.1.1995																																																																																																																																																																																																																																																																																																	
CİNSİYETİ: ERKEK		TEST YERİ:																																																																																																																																																																																																																																																																																																	
MEDENİ DURUMU: BEKAR		ADRES: K.K.E.F																																																																																																																																																																																																																																																																																																	
SINIR/MESLEĞİ: Öğrenci - Üni. III		TELEFON: 2181350																																																																																																																																																																																																																																																																																																	
HXE ALTI ÖLÇÜLERİ YÜZDELİK NÖRMLERİ																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
KİŞİSEL UVUK						SOSYAL UVUK																																																																																																																																																																																																																																																																																													
YÜZDELİK DEĞERLER	KG	DK	NE	PB	AI	SI	SM	AE	YÜZDELİK DEĞERLER	KU	SU	GU	YÜZDELİK DEĞERLER																																																																																																																																																																																																																																																																																						
Avs	12	11	12	12	13	13	13	12	Avs	42	32	30	47.5																																																																																																																																																																																																																																																																																						
Xso	9	8	9	9	10	10	10	9	Xso	36	46	42	Xso																																																																																																																																																																																																																																																																																						
Xss	6	3	6	4	7	7	7	6	Xss	30	48	70	Xss																																																																																																																																																																																																																																																																																						
PUNK	17	11	11	13					PUNK	57			PUNK																																																																																																																																																																																																																																																																																						
DEĞERLENDİRME																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
<table border="1"> <tr> <td>20</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>24</td> </tr> <tr> <td>19</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>19</td> </tr> <tr> <td>18</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>18</td> </tr> <tr> <td>17</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>17</td> </tr> <tr> <td>16</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>16</td> </tr> <tr> <td>15</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>15</td> </tr> <tr> <td>14</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>14</td> </tr> <tr> <td>13</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>13</td> </tr> <tr> <td>12</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>12</td> </tr> <tr> <td>11</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>11</td> </tr> <tr> <td>10</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>10</td> </tr> <tr> <td>9</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>9</td> </tr> <tr> <td>8</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>8</td> </tr> <tr> <td>7</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>7</td> </tr> <tr> <td>6</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>6</td> </tr> <tr> <td>5</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>5</td> </tr> <tr> <td>4</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>4</td> </tr> <tr> <td>3</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>3</td> </tr> <tr> <td>2</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>2</td> </tr> <tr> <td>1</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>1</td> </tr> </table>												20													24	19													19	18													18	17													17	16													16	15													15	14													14	13													13	12													12	11													11	10													10	9													9	8													8	7													7	6													6	5													5	4													4	3													3	2													2	1													1
20													24																																																																																																																																																																																																																																																																																						
19													19																																																																																																																																																																																																																																																																																						
18													18																																																																																																																																																																																																																																																																																						
17													17																																																																																																																																																																																																																																																																																						
16													16																																																																																																																																																																																																																																																																																						
15													15																																																																																																																																																																																																																																																																																						
14													14																																																																																																																																																																																																																																																																																						
13													13																																																																																																																																																																																																																																																																																						
12													12																																																																																																																																																																																																																																																																																						
11													11																																																																																																																																																																																																																																																																																						
10													10																																																																																																																																																																																																																																																																																						
9													9																																																																																																																																																																																																																																																																																						
8													8																																																																																																																																																																																																																																																																																						
7													7																																																																																																																																																																																																																																																																																						
6													6																																																																																																																																																																																																																																																																																						
5													5																																																																																																																																																																																																																																																																																						
4													4																																																																																																																																																																																																																																																																																						
3													3																																																																																																																																																																																																																																																																																						
2													2																																																																																																																																																																																																																																																																																						
1													1																																																																																																																																																																																																																																																																																						
ADI VE SOYADI:																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
TARİH:																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
İMZA:																																																																																																																																																																																																																																																																																																			

E. ÖZGÜVEN-1992

C. F. Özgüven
Kocamın Eği

11 Numaralı Denekte Kendini Gerçekleştirme KG, Duygusal Kararlılık DK, Nevrotik Eğilimler NE, ve Psikotik Belirtiler PB % 75'in üzerinde olduğunu göstermektedir. Bireyin uyumlu bir kişi olduğunun yansımasıdır.

Sujenin yapmış olduğu resimde de ağacın gövdesinin iki parça halinde gösterilmesi birtakım ikileminin olduğunu gösteriyor. Ancak gövde sağa doğru ve yukarıya doğru yönelmiştir. Buda bireyin yükselme ve ilerleme arzusunun yansımasıdır. Yaprakların kütsel ve bütünlük içerisinde oluşuda cömertlik ve hayal gücünün yüksek olduğunun yansımasıdır. Bireyin kişilik profili ile yapmış olduğu resim arasında birlikiyi göstermektedir.

5.4. DÜŞÜK PUANLI BİREYLERİN RESİMLERİNDEKİ ANLATIMI ARASINDAKİ İLİŞKİYE AİT BULGULAR VE YORUM

Düşük Puanlı bireyler Hacettepe Kişilik Envanterinden HKE elde edilen ve Kişisel Uyumunu KU kapsayan verilerden elde edilmiştir. Kişisel Uyuma ait dört alt ölçeğin nitelikleriyle ortaya çıkmıştır. Bunlar sırasıyla Kendini Gerçekleştirme KG, Duygusal Kararlılık DK, Nevrotik Eğilimler NE ve Psikotik Belirtiler PB olarak sınırlandırılmıştır.

HKE Alt ölçekleri yüzdeler normlarının ortalam olarak % 75, % 50, % 25 yüzdelerlerinin HAM PUAN KARŞILIKLARI

KİŞİSEL UYUM

Yüzdeler Normları	Kendini Gerçekleştirme	Duygusal Kararlılık	Nevrotik Eğilimler	Psikotik Belirtiler	Kişisel Uyum
	KG	DK	NE	PB	KU
% 75	12	11	12	12	43
% 50	9	8	9	9	36
% 25	6	5	6	6	30

Tablo-3. Düşük Puanlı bireylerin dağılımı

	Kendini Gerçekleştirme	Duygusal Kararlılık	Nevrotik Eğilimler	Psikotik Belirtiler	Kişisel Uyum
	KG	DK	NE	PB	KU
1	3	4	5	6	18
2	8	3	5	3	19
3	9	7	5	5	26
4	9	8	5	5	27
5	12	5	7	4	28
6	13	2	9	7	31
7	13	9	4	6	32
8	12	7	6	8	33
9	11	9	7	6	33

- Düşük Puanlı Bireylerin resimlerindeki anlatımı arasındaki ilişki.

HACETTEPE KİŞİLİK ENKANTERİ (KHE) PROFİLİ

ADI VE SOYADI: Özgür Özçetin GENEL SAĞLIĞI: M

DOĞUM TARİHİ: 1977 TEST TARİHİ: 11.1.1997

CİNSİYETİ: ERKEK TEST YERİ:

MEYDANI: BEKAR ADRES: K.K.F.F.

SİNEZ/NEZİĞİ: Öğrenci Ünlü I TELEFON: 2813550

YÜZDELİK DEĞERLER	KİŞİSEL UYUM								YÜZDELİK DEĞERLER	TOPLAM PUANLAR YÜZDELİK DEĞERLERİ			
	KG	DM	NE	PB	AI	SI	SN	AE		XU	SU	GU	YÜZDELİK DEĞERLER
X%	12	11	12	12	13	13	13	12	X%	43	32	55	X%
Xoo	9	8	9	9	10	10	10	9	Xoo	16	46	82	Xoo
Xss	6	5	6	6	7	7	7	6	Xss	13	40	70	Xss
PUAN	46	51	51	51	51	51	51	51	PUAN	15	15	15	PUAN

DEĞERLENDİRME

1) KG, DM, NE, % 25'in altında
2) PB % 25 civarında

ADI VE SOYADI: Özgür
TARİH: 11.1.1997
YER: K.K.F.F.

E. ÖZGÜR EN-1992

Özgür Özçetin
Resim I

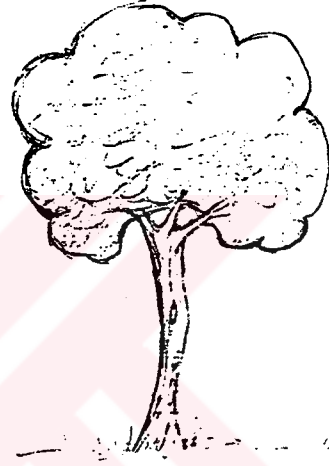
1 Numaralı Denekte Kendini Gerçekleştirme KG, Duygusal Dararlılık DK, Nevrotik Eğilimler NE, % 25'in altında ve Psikotik Belirtiler PB ise % 25 civarında. Kişisel Uyumu % 25'in altında olduğunu göstermektedir. % 25'in yüzdeliğini gösteren ham puanın altında olması bireyin uyumsuz davranışlara sahip olduğunu göstermektedir.

Sujenin yapmış olduğu resimde de ağacın toprakla ayrılışı bir tek çizgi ile çizilmiş olması onun bazı güdülerini saklıyor olmasıdır. Yaprakların çok ve karmaşık çizilişi de o bireyin bir takım psikolojik çıkmazı ve karmaşayı gösteriyor. Bazı güdülerini saklayan tereddütlü ve çekingen bir kişilik göstermektedir. Bireyin Kişilik profili ile yapmış olduğu resim birbirini desteklemektedir.

HACETTEPE KİŞİLİK ENKANTERİ (HKE)
PROFİLİ

ADI VE SOYADI: <i>Okan Salıncık</i>		GENEL SAĞLIĞI: <i>iyi</i>											
DOĞUM TARİHİ: <i>1975</i>		TEST TARİHİ: <i>11.01.95</i>											
CİNSİYETİ: <i>Erkek</i>		TEST YERİ: <i></i>											
MEDENİ DURUMU: <i>Bekar</i>		ADRES: <i>Zafer Turdu</i>											
SINIR/MEZELİĞİ: <i>1. Sınıf</i>		TELEFON: <i>233 6959</i>											
HKE ALTI ÖLÇÜLERİ VE GÜCELİK NOKTALARI													
KİŞİSEL UYUM						SOSYAL UYUM							
PROBLEMLER	KG	DK	NE	PB	AK	SI	SN	AE	PROBLEMLER	KU	SU	GU	PROBLEMLER
Xxx	12	11	12	12	25	13	12	12	Xxx	49	52	95	X75
Xxx	9	8	9	9	10	10	9	9	Xxx	36	46	92	Xxx
Xxx	6	5	6	6	7	7	6	6	Xxx	30	48	70	Xxx
PUAN	3	2	5	3					PUAN	19			PUAN
DEĞERLENDİRME													
1) DK ve PB, NE %25'in altında													
2) KG %50'nin altında													
3) KU %25'in göre altında													
adi ve soyadı: <i>K. Özgüven</i>													
tarih: <i>12.1.95</i>													
imza: <i>Ö. Özgüven</i>													
E. ÖZGÜVEN-199-2													

DEĞERLENDİRME
KESİM 2

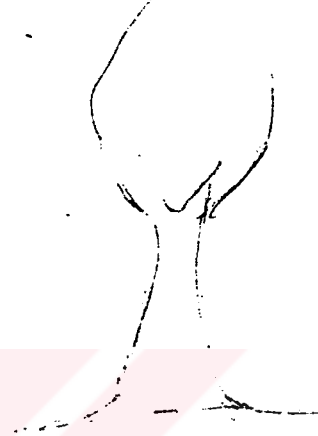
2 Numaralı Denekte Duygusal Kararlılık DK, Nevrotik Eğilimler NE, Psikotik Belirtiler PB % 25'in altında, Kendini Gerekleştirme KG ise % 50'nin altında. Kişisel Uyumunun KU % 25'in altında olması bireyin % 25'in yüzdeliğini gösteren ham puanın altında olması bireyin uyumsuz davranışını gösteriyor.

Sujenin yapmış olduğu resim de de ağacın gövdesinin üst tarafa hakim olmaması gövde de ki bir takım çıkıntı ve çizgiler onun duygusal yaralanmasını belirtmektedir. Yaprakların belirsiz ve karmaşıklığı da bazı güdülerini saklayan dışa açılmayan bir kişiliğinin yansımasıdır. Bireyin kişilik profili ile yapmış olduğu resim birbirini desteklemektedir.

HACETTEPE KİŞİLİK ENKANTERİ (HXE)
PROFİLİ

ADI VE SOYADI: <i>Diana BİLAL</i>		GENEL SAĞLIĞI: <i>iyi</i>	
DOĞUM TARİHİ: <i>1974</i>		TEST TARİHİ: <i>10.1.1995</i>	
CİNSİYETİ: <i>Kiz</i>		TEST YERİ: <i></i>	
NEDENİ DURUMU: <i>Beccia</i>		ADRES: <i>K.K.E.F.</i>	
SINIF/MESLEĞİ: <i>Öğrenci Üniv III</i>		TELEFON: <i>2181350</i>	
HKE ALTY ÖLÇÜMLERİ YÜZDELİK NÖRMLERİ			
KİŞİSEL UYUM		SOSYAL UYUM	
YÜZDELİK DEĞERLER	KG DK NE PB	AI SI SM AE	YÜZDELİK DEĞERLER
Xpp	12 11 12 12	13 13 12 12	Xpp
Xso	9 8 9 9	10 10 10 9	Xso
Xss	6 5 5 4	7 7 7 6	Xss
PUAN	24	26	26
HKE İYİ PLAN PUNLAR YÜZDELİK NÖRMLERİ			
YÜZDELİK DEĞERLER	KU SU GU	YÜZDELİK DEĞERLER	
Xpp	42 32 35	X75	
Xso	16 46 32	Xso	
Xss	12 48 20	Xss	
PUAN	24	26	26
DEĞERLENDİRME			
1) NE ve PB 9%'in altında			
2) NE 9%'in altında çalışmaktadır			
3) KU 9:7'in altındadır			
ADI VE SOYADI:			
TARİH:			
İMZA:			

Dilara Gürler Resim III

3 Numaralı Denekte Nevrotik Eğilimler NE, Psikotik Belirtiler PB % 25 in altında, Kendini Gerçekleştirme KG ve Duygusal kararlılık DK % 50 civarında, Kişisel Uyumu KU % 25'in altında. % 25'in yüzdeliğini gösteren ham puanın altında olması bireyin uyumsuz davranışlara sahip olduğunu göstermektedir.

Sujenin yapmış olduğu resim de de tereddütlü çizilmiş çizgilerin istikrarsız ve kararsız bir görüntü sergilemektedir. Tek bir çizgi ile çizilmiş toprak, iç didilere düşkünlüğü, yaprakların olmayışı duygu bakımından soğuk, hiçbir hayal kuramayan ve geleceğe karşı umutsuz bir kişiliğin, göstergesidir. Bireyin kişilik profili ile yapmış olduğu resim aynı doğrultudadır.

HACETTEPE KİŞİLİK ENKANTERİ (HXE)
PROFİLİ

ADI VE SOYADI: FALMA MUDIRAN		GENEL SAĞLIĞI: M.	
DOĞUM TARİHİ: 1972		TEST TARİHİ: 11.1.1995	
CİNSİYETİ: KADIN		TEST YERİ: K.K.E.F.	
KENDİ DURUMU: ÖZGÜR		ADRES: K.K.E.F.	
SINIF/KURSU: Öğrenci Univ. I		TELEFON: 2191350	

YÜZDELLİK İZLENLER	KİŞİSEL UYUM								KİŞİSEL UYUM				KİŞİSEL UYUM			
	KG	DK	KE	PB	AI	SI	SM	AE	KU	SU	GU	KU	SU	GU	PUAN	
	K	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5

DEĞERLENDİRME

1) KG ve DK %50 civarında.
2) NE ve PB %25'in altında.
3) KU %25'in altında.

ADI VE SOYADI: **FALMA**
TARİH: **11.1.95**
İMZA: **M.İ.Ö.**

E. ÖZGÜVEN-1992

Falma MUDIRAN
Resim-1

4 Numaralı Denekte Nevrotik Eğilimler NE, Psikotik belirtiler PB % 25' in altında, Kendini Gerçekleştirme KG, Duygusal Kararlılık DK % 50 civarında. Kişisel Uyumu %25' in altında % 25'in yüzdeliğini gösteren ham puanın altında olması bireyin uyumsuz davranışlara sahip olduğunu göstermektedir.

Sujenin yapmış olduğu resim de de ağacın gövdesinin karmaşık bir şekilde gösterilmesi duygu bakımından bir takım tereddütlerinin olduğunu, dalların ikili ve eğri büğrü resmedilişi psikolojik bakımdan enerji eksikliği, kararsızlık ve tereddütlü bir görünüm vermektedir. Yaprakların olmayışı hayal gücü eksikliği, umutsuz, anlayışsız ve duygu bakımından soğukluk gözlenmektedir. Bireyin kişilik profili ile yapmış olduğu resim birbirini desteklemektedir.

**HACETTEPE KİŞİLİK ENKANTERİ (HKE)
PROFİLİ**

ADI VE SOYADI: **YASAR CEMAL** GENEL SAĞLIĞI: **İYİ**
 DOĞUM TARİHİ: **1966** TEST TARİHİ: **11.11.1995**
 CİNSİYETİ: **ERKEK** TEST YERİ:
 MEDENİ DURUMU: **BEKAR** ADRES: **K.K.E.C**
 SIKLIK/MEZELİĞİ: **Opere İn.İ** TELEFON: **2181350**

KİŞİLİK BİLEŞENLERİ	HKE ALT ÖLÇÜLERİ TÜZELİK NOKTALARI								HKE TOPLAM PUANLAR TÜZELİK NOKTALARI				
	KİŞİSEL UYUM				SOSYAL UYUM				KU	SU	CU	TUZELİK BİLEŞENLERİ	
KG	DK	NE	FB	AI	SI	SM	AC	YUZDELIK BİLEŞENLERİ	25e	43	32	95	270
Reg	9	8	7	9	10	10	9	Reg	36	46	92	Reg	
Reg	6	5	6	4	7	7	6	Reg	30	48	70	Reg	
PUAN	12	5	7	6				PUAN	25			PUAN	

DEĞERLENDİRME
1) DK %25 civarında
2) NE %25'in altında
3) FB %25'in altında
4) AI %25'in altında

ADI VE SOYADI: **YASAR CEMAL**
 TARİH: **11.11.95**
 İMZA: **Yasari**

E.02 GUVEM-1992

Yasar CEMAL Resim-1 Rİ 002

5 Numaralı Denekte Psikotik Belirtiler PB % 25'in altında, Duygusal Kararlılık DK ve Nevrotik Eğilimler NE % 25 civarında, Kendini Gerçekleştirme KG % 75 civarında Kişisel Uyumu KU %25'in altında % 25'in yüzdeliğini gösteren ham puanın altında olması bireyin uyumsuz davranışlara sahip olduğunu göstermektedir.

Sujenin yapmış olduğu resimde de ağacın gövdesinde kullanılan çizgilerin duygu bakımından bir takım yaralanmalarının olduğunu, yaprakların olmayışı dalların resmedilmeyişi umutsuz, geleceğe yönelik düşünceleri olmayan, hayal gücü gelişmemiş istikrarsız ve kararsız bir görüntü yansıtmaktadır.

HACETTEPE KİŞİLİK ENKANTERİ (HXK)
PROFİLİ

ADI VE SOYADI: NİLÜFER ALP		KİMLİK SAĞLIĞI: 14											
DOĞUM TARİHİ: 10.11.1995		TEST TARİHİ: 11.1.1995											
CİNSİYETİ: KIZ		TEST YERİ: K.K.E.F											
KENDİ DİRUMU: SEKAR		ADRES: K.K.E.F											
SINIF/MESLEĞİ: ÖĞRENCİ U.I		TELEFON: 2484350											
HXK ALI ÇIÇIĞLARI YÜZDELİK NOKTALARI													
KİŞİSEL UYUM						SOSYAL UYUM							
YÜZDELİK DEĞERLER	KG	DK	NE	PB	AI	SI	SM	AE	YÜZDELİK DEĞERLER	KU	SU	GU	YÜZDELİK DEĞERLER
Xgs	12	11	12	12	13	13	17	12	Xgs	43	32	95	275
Xgs	9	8	9	9	10	10	10	9	Xgs	26	46	72	Xgs
Xgs	6	5	6	6	7	7	7	6	Xgs	20	48	70	Xgs
PUAN	12	11	12	12	13	13	17	12	PUAN	31			PUAN
DEĞERLENDİRME													
1) DK % 25'in altında													
2) NE % 50 civarında													
3) PB % 25 civarında													
4) KU % 25'in altında													
ADI VE SOYADI: NİLÜFER ALP													
TARİH: 11.1.1995													
YER: K.K.E.F													

E-02 GUVEN-1992

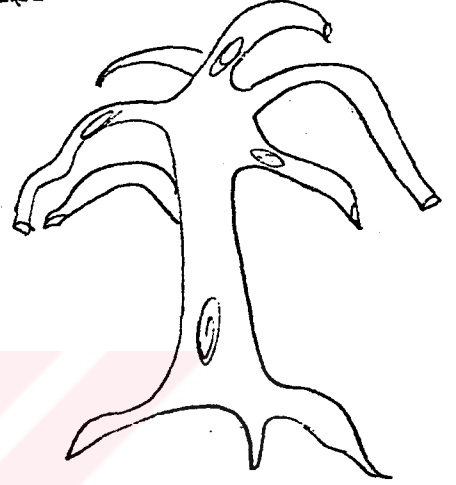
6 Numaralı Denekte Duygusal Kararlılık DK % 25 in altında, Psikotik Belirtiler PB % 25 civarında, Nevrotik Eğilimler NE % 50 civarında, Kendini Gerçekleştirme KG % 75 civarında, Kişisel Uyum % 25 civarında, % 25'in yüzdeliğini gösteren ham puanın altında ve yakın olması bireyin uyumsuz davranışlara sahip olduğunu göstermektedir.

Sujenin yapmış olduğu resimde de gövdenin sağlamlığı karakter sağlamlığına, gövdedeki kesik ve bastırılmış çizgiler psikolojik yaralanmayı göstermektedir. Dalların birden bire tükeniyormuş gibi gözükmesi hayal kuramama, umutsuz ve ikizli çizilişi iki düşünce arasında çelişkiyi göstermektedir. Yaprakların olmayışı duygu bakımından soğukluğunun yansımasıdır. Bireyin kişilik profili ile yapmış olduğu resim birbirini desteklemektedir.

HACETTEPE KİŞİLİK ENKANTERİ (HKE)
PROFİLİ

ADI VE SOYADI: Esin Durmuşoğlu		GENEL SAĞLIĞI: Y.	
DOĞUM TARİHİ: 1971		TEST TARİHİ: 10.1.1985	
CİNSİYETİ: K.		TEST YERİ: 	
MEDENİ DURUMU: BEKAR		ADRES: K.K.E.C.	
SINIF/KESİĞİ: Öğrenci Üniv. III		TELEFON: 21 81350	
HKE ALT ÖLÇÜLERİ YÜZDELİK NÖRMLERİ			
KİŞİSEL UYUM			
YÜZDELİK BEĞERİŞ	KG	DK	KE
X ₉₅	12	12	12
X ₅₀	9	9	9
X ₅	6	6	6
PUNAN	78	9	4
SOSYAL UYUM			
YÜZDELİK BEĞERİŞ	AI	SI	SM
X ₉₅	13	13	13
X ₅₀	10	10	10
X ₅	7	7	7
PUNAN	37	4	6
HKE TOPLAM PUANLAR YÜZDELİK NÖRMLERİ			
YÜZDELİK BEĞERİŞ	KU	SU	CU
X ₉₅	43	52	95
X ₅₀	36	46	82
X ₅	26	46	70
PUNAN	37	37	37
DEĞERLENDİRME			
1) NE % 25'in altında			
2) PB % 25 civarında			
3) KG % 75 civarında			
4) KU % 50'nin altında			
ADI VE SOYADI: 			
TARİH: 			
İMZA: 			

Esin Durmuşoğlu
- Resim -

7. Numaralı Denekte Nevrotik Eğilimler NE % 25'in altında, Psikotik Belirtiler % 25 civarında, Duygusal Kararlılık % 50 civarında, Kendini Gerçekleştirme KG % 75 civarında. Kişisel Uyumu % 25 civarında, % 25'in yüzdeliğini gösteren ham puanın altında veya yakın olması bireyin uyumsuz davranışlara sahip olduğunun yansımasıdır.

Sujenin yapmış olduğu resimde de ağacın kökünün belirgin çizilişi kendine bağlılığı ve çocuksuluğu, gövdedeki ve dallardaki kesilmişlik psikolojik yaralanmayı göstermektedir. Bu da bireyin çelişkili, çekingen, istikrarsız ve duygu bakımından soğuk bir kişiliğinin yansımasıdır. Bireyin kişilik profili ile yapmış olduğu resim birbirini desteklemektedir.

HACETTEPE KİŞİLİK ENKANTERİ (HKE)
PROFİLİ

ADI VE SOYADI: Musa KESKİN		GENEL SAĞLIĞI: 74	
DOĞUM TARİHİ: 1925		TEST TARİHİ: 11.01.1995	
CİNSİYETİ: Erkek		TEST YERİNİ: 	
KENDİ DURUMU: Bekar		ADRES: 8-Yurt. Era-	
SINIF/KESLEĞİ: 1.Sınıf		TELEFON: 2181350	

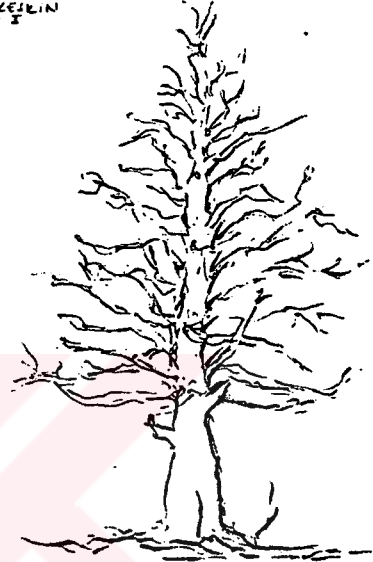
HKE ALTI OLÇÜLERİN YÜZDELİK NORMLARI								HKE TOPLAM PUANLAR YÜZDELİK NORMLARI					
KİŞİSEL UYUM				SOSYAL UYUM				KJ		SU		GJ	
YÜZDELİK	KG	DK	NE	PB	AI	SI	SM	AE	YÜZDELİK	KU	SU	GU	YÜZDELİK
Hes	12	11	12	12	13	13	13	12	Hes	43	32	55	H75
Kes	9	8	9	9	10	10	10	9	Kes	26	46	82	Kes
Kes	6	5	6	6	7	7	7	6	Kes	36	46	70	Kes
PUAN	12	7	6	8					PUAN	33			

DEĞERLENDİRME							
10							10
12							10
14							10
16							10
18							10
20							10
22							10
24							10
26							10
28							10
30							10
32							10
34							10
36							10
38							10
40							10
42							10
44							10
46							10
48							10
50							10
52							10
54							10
56							10
58							10
60							10
62							10
64							10
66							10
68							10
70							10
72							10
74							10
76							10
78							10
80							10

DEĞERLENDİRME
PB
1) DK % 50'nin
altında
2) NE % 25
civarında
3) KU % 50'nin
altında

ADI VE SOYADI: **M. Keskin**
TARİH: **11.01.1995**
İMZA: **M. Keskin**

MUSA KESKİN
RESİM I

E.02GUVEN-1992

8 Numaralı Denekte Nevrotik Eğilimler NE % 25 civarında, Duygusal Kararlılık DK ve Psikotik Belirtiler PB % 50 civarında, Kendini Gerçekleştirme KG % 75 civarında. Kişisel Uyumunu % 50'nin altında % 25'in yüzdeliğini gösteren ham puanın altında veya yakın olması bireyin uyumsuz davranışlara sahip olduğunu göstermektedir.

Sujenin yapmış olduğu resimde de bastırılmış çizgilerin zihni bir yavaşlığı ancak gelişmeye açık olduğunu göstermektedir. GÖVde de kesik dalların bulunuşu psikolojik yaralanmayı, dalların ikizli çizilişi iki düşünce arasında tereddütü, yaprakların hiç olmayışı da duygu bakımından anlayışsız ve soğukluğunun yansımasıdır. Bireyin kişilik profili ile yapmış olduğu resim birbirini desteklemektedir.

HACETTEPE KİŞİLİK ENKANTERİ (HKE)
PROFİLİ

ADI VE SOYADI: SELDA GÜNAKDIN		MEDENİ SAĞLIĞI: 14								
DOĞUM TARİHİ: 1975		TEST TARİHİ: 11.1.1995								
CİNSİYETİ: KADIN		TEST YERİ: K.K.E.F								
MEDENİ DURUMU: BEKAR		ADRES: K.K.E.F								
SINIF/OKULU: Öğrenci Üniv. I		TELEFON: 2481350								
HKE ALTI ÖLÇÜLERİ		HKE TOPLAM PUANLAR								
KİŞİSEL UYUM		SOSYAL UYUM								
KG	DK	KE	PB	AI	SI	SM	AE	KU	SU	GU
12	11	12	12	13	13	17	12	43	52	95
75	50	75	25	25	25	25	25	25	25	25
6	5	6	6	7	7	7	6	33	46	70
PUAN								PUAN		
H A R A H								P U A N		
24								24		
23								23		
22								22		
21								21		
20								20		
19								19		
18								18		
17								17		
16								16		
15								15		
14								14		
13								13		
12								12		
11								11		
10								10		
9								9		
8								8		
7								7		
6								6		
5								5		
4								4		
3								3		
2								2		
1								1		
DEĞERLENDİRME										
1) KG %75'in altında										
2) NE %50'in altında										
3) PB %25 civarında										
4) KU %50'in altında										
ADI VE SOYADI: SELDA GÜNAKDIN										
TARİH: 11.1.1995										
YER: K.K.E.F										

SELD A GÜNAKDIN
çizim-I

9 Numaralı Denekte Nevrotik Eğilimler NE ve Psikotik Belirtiler PB %25 civarında, Duygusal Kararlılık DK % 50 civarında, Kendini Gerçekleştirme KG % 75 civarında. Kişisel Uyum KU % 50'nin altında . % 25'in yüzdeliğini gösteren ham puanın altında veya yakın olması bireyin uyumsuz davranışlara sahip olduğunu göstermektedir.

Sujenin yapmış olduğu resimde de ağacın gövdesindeki kırık ve kesik dallar Psikolojik yaralanmayı, dalların eğri ve ikizli çizilişi iki düşünce arasında bocalamayı, yaprakların hiç olmayışı duygu bakımından anlayışsız ve soğuk oluşu yansıtmaktadır. Bireyin kişilik profili ile yapmış olduğu resim birbirini desteklemektedir.

6. BÖLÜM

GENEL SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırma hipotezlerine bağlı olarak elde edilen bulguların yorumlanmasından sonra varılan sonuçlar ve bu sonuçlara bağlı olarak oluşturulan öneriler ele alınacaktır.

Giriş bölümünde belirtildiği üzere bu araştırma kişilik özellikleri ve Resim Bölümü öğrencilerinin resim yapmalarıyla ilişkisinin var olup olmadığını saptamayı amaçlamıştır.

Bu amaçlara ulaşabilmek için öne sürülen birinci hipotezde kişilik özellikleriyle resim yapma arasında bir ilişki olduğunu ortaya koymuştur. Bulgular; Psiko-pedagojik açıdan bize kişiyi tanımaya yarayan bir ölçüt olduğu gibi, onun; zeka, kişilik ve yakın çevre özellikleriyle, içi dünyasını yansıtmaya yarayan bir ifade aracı olduğunu ortaya koymuştur.

Elde edilen bulgular araştırmanın 1. hipotezinde dile getirilen hipotezi desteklemiştir. Buna göre Normal puanlı deneklerin yüzdeler ortalaması 20 , yüksek puanlı deneklerin yüzdeler ortalaması 36. olarak belirlenmiştir. Buda uyumlu ve uyumsuz kişilik özellikleriyle gösterilmiştir. Hacettepe Kişilik Envanteri (HKE) kişilik profilinden elde edilen sonuçlarla, KOCH ağaç testinden elde edilen sonuçlar birbirini desteklemektedir.

İkinci hipotezde normal puanlı bireylerin resimlerinde ki anlatım arasındaki bir ilişkinin olup olmadığını saptamayı amaçlamıştır.

Elde edilen bulgular bu ilişkinin var olduğunu göstermiştir. Buna göre normal puanlı bireyler deneklerin % 20'sini göstermektedir. HKE kişilik profilinden elde edilen sonuçlar bu bireylerin uyumlu bir yapıya sahip olduğunu göstermektedir. KOCH ağaç testinde de bu deneklerin uyumlu sağlam karakterli bir yapıya sahip birer birey olduğu KOCH testinin yorumlanmasından ortaya çıkmıştır.

Yüksek puanlı bireylerin resimlerindeki anlatım ile sağlıklı ve uyumlu oluşu arasındaki ilişkiyi araştırdığımızda da, yüksek puanlı bireylerin HKE kişilik profilinden almış olduğu puanların sağlıklı ve uyumlu bir kişiliğe sahip

birer birey oldukları gözlenmiştir. KOCH ağaç testinden gidilen yorumlamamızda da bu deneklerin % 44'lük bir sayı ile sağlıklı, uyumlu ve sağlam karaktere sahip birer birey oldukları ortaya çıkmıştır.

Son olarak düşük puanlı bireylerin resimlerindeki anlatım ile uyumsuz oluşu arasındaki ilişkiyi araştırdığımızda, hipotezimizden elde ettiğimiz bugular bir ilişkinin olduğunu ortaya koymuştur.

HKE kişilik profilinden almış olduğu puanların doğrultusunda sağlıklı ve uyumsuz birer birey oldukları gözlenmiştir. KOCH ağaç testinden hareketle uyumsuz birey oldukları gözlenmiştir.

ÖNERİLER

Kişilik özellikleriyle resim yapma arasında bir ilişkinin olduğunu belirtmek zor olmakla birlikte, resim bize, konu ve figür seçiminde rol oynayan kültürel ve sosyal belirleyicileri değerlendirme olanağı verir. Kısaca resim klinik psikolojide olduğu kadar, insan psikolojisi çerçevesinde de kullanılabilir.

İnsanı ve kişiliği tanımak istiyorsak, onun yaptığı devinim ve davranışın gizli nedenlerine inmek gerekir.

Bunuda ancak ruhsal çözümleme yöntemi yoluyla gerçekleştirebilir.

Sonuç olarak diyebiliriz ki, resmi anlamak kadar değerlendirmek içinde o kişinin kişilik yapısının bilinmesi gerekmektedir.

Uzman pedagogların ve sanat eğitimcilerinin görüşlerinden hareketle, kişi kendisine özgü olan görselleşmiş düşünceyi sergilerken bir anlamda da başkalarının kendisini tanımasına olanak sağlamaktadır.

Bu nedenle orta öğretim kurumlarının tümüne resim dersi konmalı, resim derslerinde sadece resim yaptırılmasına özen gösterilmeli ve " özgür sanat etkinliği" ilkesine önem verilmelidir.

KAYNAKÇA

- Adasal, Rasim, Medikal Psikoloji, Minnetoğlu yay., ist., 1977.
- Arık, İ. Alev, Yaratıcılık, Kùltür Bak. Yay., Ank., 1990.
- Berger, John, Görme Biçimleri, İngilizceden çeviren Salman Yurdanur, Metis yay., ist., 1993.
- Bilgin, N., Sosyal Psikolojiye Giriş, Ege Üniv.yay., İzmir, 1988.
- Binbaşoğlu, Cavit, Gelişim Psikolojisi, Yargıçoğlu Mat., Ank., 1975.
- Bingöl, Cemal, "Resim Nedir", M.E.B. yay., İst., 1975.
- Corman, Louis, "Psikanaliz Açısından Çocuk Eğitimi", Cem yayınevi, ist.,
- Coudwell, Christopher, "Yanılsama ve Gerçeklik", Payel Yay., ist., 1988.
- Cömert, Bedrettin, "Croce'nin Estetiđi", Kùltür Bak. Yay., Ank., 1979.
- Cüceloğlu, Doğan, "İnsan ve Davranışı", Remzi kit., İst., 1992.
- Edman, Irwin, "Sanat ve İnsan", Çev. Oğuzkan, T., M.E.B. yay., İst., 1966.
- Gençaydın, Zafer, "Sanat Eğitimi ve Renk", Sanat Çevresi Dergisi, Ağustos, sayı:166, sayfa:34, 35.
- Hegel, G.W.F., "Estetik", Say yay., İst., 1982.
- Kuzgun, Yıldız, "Rehberlik ve Psikolojik Danışma", ÖSYM yay., Ank., 1988.
- May, Rollo, "Yaratma Cesareti", Metis yay., İst., 1988.
- Mengüçoğlu, Takiyettin, "İnsan Felsefesi", Remzi Kit., İst., 1988.
- Morgan, I. Clifford., "Psikolojiye Giriş Ders Kitabı", İngilizceden çeviren: Sirel Karataş ve diğerleri, Ankara Hacattepe Üniversitesi, Psikoloji Bölümü Yayınları Yayın No: 1, 1984.
- Rotter, J.B., "Generalized Expectancies for Internal Veruus Extrnal Control of Reinforcement, Psychology Monogruphs", 1966, Vol. 609, P.1-10.
- Samurçay, Neriman, "Okul Öncesi Çocuklarda Grafik Faaliyetinin Gelişimi", Ankara Üniversitesi Basımevi, Ank., 1975.
- Samurçay, Neriman, "Zeka ve Yaratıcılık", Eğitim ve Bilim Dergisi, No:45, Eylül, 1983, s:5.
- San, İnci, "Sanatsal Yaratma, Çocukta Yaratıcılık", İş Bankası Yay., Ank., 1977.
- San, İnci, "Sanat ve Eğitim", Ankara Üniversitesi Basımevi, 1985.

- Stern, E., "Resimle Psikolojik Teşhis", Çev: Aydın, Y., Berksoy Mat., İst., 1964.
- Tansuğ, Sezer, "Sanatın Görsel Dili", Urart Sanat Galerisi Yay., İst., 1982.
- Tunalı, İsmail, "Estetik Beğeni", Say Yay., İst., 1983.
- Tunalı, İsmail, "Estetik", Remzi Kitabevi, İst., 1989.
- Türkdoğan, Galip, "Sanat Eğitimi Yöntemleri", Kadioğlu Mat., Ank., 1984.
- Ward, Brian, "Altıncı Duyu, Algı", Remzi Kit., Ank., 1979.
- Yanbastı, G., "Kişilik Kuramları", Ege Üniv. Bas., İzmir, 1990.
- Yavuzer, Haluk, "Resimleriyle Çocuk", Remzi Kit., İst., 1992.
- Yetkin, Suut Kemal, "Estetik ve Ana Sorunları", İnkılap ve Aka Bas., İst., 1979.

ÖZGEÇMİŞ

1957 yılında Şenkaya'da doğdu. İlk ve orta öğrenimini aynı yerde tamamladı. 1976 yılında Çorum Öğretmen okulunu bitirdi. 1979 'da İstanbul Atatürk Eğitim Enstitüsü, 1991 de Gazi Eğitim Fakültesi'nde lisansını tamamladı. 1980-1984 yılları arasında Şenkaya Lisesi ve Erzurum Lisesinde Resim-İş öğretmeni olarak görev ayptı. 1984 yılında Atatürk Üniversitesine Resim-İş okutmanı olarak girdi. 1992 yılında Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Resim-iş Eğitimi Bölümüne öğretim Görevlisi olarak geçti. Halen bu bölümde görevini sürdürmektedir.

EKLER

Hacettepe Kişilik Envanteri Kişisel Uyum Testi

1. Başkaları sizinle tartışmaya kalkınca hemen rahatsız olur musunuz?
2. Zıt görüşte olanlara rağmen planınızı genellikle uygulayabilir misiniz?
3. Yaptıklarınıza üzüldüğünüz zamanlar çok oluyor mu?
4. Bazı anlamsız düşünceler zihninizi meşgul edip sizi rahatsız eder mi?
5. Bir şansızlığa uğaracağınızdan korkuyor musunuz?
6. Oturduğunuz yerde duramaz hale geldiğiniz zamanlar olur mu?
7. Sık sık önemsiz şeyleri kendinize dert ediniz misiniz?
8. Diğer insanlarla tanışmakta zorluk çeker misiniz?
9. Çözemediğiniz ve cesaretinizi kıran sorunlarınız ve sorumluluklarınız var mı?
10. Bazen hiç kimsenin sizi iyi anlayamadığını düşündüğünüz olur mu?
22. Fikirlerinizi başkalarına kabul ettirmenin güç olduğu kanısında mısınız?
23. Çoğu zaman başkalarının aynı konuda ne karar verdiklerini öğrenme zorunluğu duyar mısınız?
24. Hoş olmadığı için sizi uzun zamandır üzen bir yaşantınız var mı?
25. Duygularınızı kontrol altında tutabiliyor musunuz?
26. Güç bir durumla karşılaşacağınızı düşünce heyecanlanır ve terler misiniz?
27. Görme gücünüzdeki bozukluklardan sık sık yakınır mısınız?
28. Aileniz bireyleri ile sık sık tartışmalarınız olur mu?
29. Beklentinizin üstünde dostluk gösteren insanlara karşı dikkatli olmaya çalışır mısınız?
30. Dikkatinizi bir konu üzerinde toplamada çok güçlük çeker misiniz?
31. Çoğu zaman tüm vücudunuzda bir kırıklık , halsizlik hissediyor musunuz?
43. Çevrenizdeki kişiler önemli konularda sizin görüşünüzü de öğrenmek isterler mi?
44. Arkadaşlarınızın çoğu kadar siz de güçlü ve sağlıklı mısınız?
45. Çevrenizdeki kişilerden kolayca hastalık kapıp bir yaradılıştasınız mı?
46. "Başaramadım" gibi bir duygudan rahatsız mısınız?
47. Sağlığınıza çok dikkat etmek ihtiyacında mısınız?
48. İçinde bulunduğunuz koşullardan dolayı sık sık sinirlendiğiniz olur mu?
50. Moralinizin bozulduğu ve bundan kurtulmanın çok zor olduğu zamanlar oluyor mu?

51. Çevrenizdeki kişilerin çoğu ile arkadaşlık etmek yerine yalnız olmayı tercih eder misiniz?
52. Tanıdıkların bulunmadığı bir çevrede sıkılganlık çeker misiniz?
64. Kişileri birbirine tanıştırmak ve başkalarına tanıştırmak size kolay gelir mi?
65. Başkaları sizi yetenekli ve cesur bulur mu?
66. Alıngan bir kişi misiniz?
67. Fiziki görünüşünüzden dolayı duygusal bir hassasiyetiniz var mı?
68. Duygularınıza olan güveninizden dolayı görüşlerinizin esnek olduğu kanısında mısınız?
69. Sık sık kabızlıktan ve miğde ağrılarından şikayetiniz olur mu?
70. Ara sıra zihninizin ağır işlediğini hisseder misiniz?
71. Başkalarının mutluluğunu kıskandığınız zamanlar oluyor mu?
72. Başarmayı arzu ettiğiniz şeyleri düşünmek onları yapmaktan daha çok haz veriyor mu?
73. Size açık olan avantajlı durumlardan bazı kişilerin yararlanma çabasında oldukları kanısında mısınız?
85. İsteddiğiniz bir işe veya mesleğe girmenizin engellendiği oldu mu?
86. Önemli olmayan konular yüzünden sık sık eleştirildiğiniz olur mu?
87. Yaptığınız bir yanlış kabul etmek size zor gelir mi?
88. Ailenizin düşündüğü gibi olmama duygusu sizi rahatsız ediyor mu?
89. Belirli bir nedeni olmadan duygularınız kolayca neşeden üzüntüye , üzüntüden neşeye dönüşür mü?
90. Çevrenizdeki insanlara gerçeği kabul ettirmenin güç olduğu zamanlar olur mu?
91. Zihninizi dolduran türlü düşünceler uykunuzu kaçırır mı?
92. Genellikle sakin ve meseleleri soğukkanlı olarak ele alan bir kişi misiniz?
93. Zaman zaman aleyhinize çalışan insanların varlığından şüphelendiğiniz olur mu?
94. İnsanların içinde iken bile kendinizi yalnız hisseder misiniz?
106. Başkalarının sizden hoşlandığı duygusu içinde misiniz?
107. Yeteneğinizi küçümseyip başladığınız bazı işleri yarım bıraktığınız oluyor mu?
108. Kafesleri içinde olsa da vahşi hayvan görmekten heyecanlanır mısınız?
109. Sizi eleştirdikleri zaman sakin kalabiliyor musunuz?
110. Kendinizi sinirli bir kişi olarak mı görürsünüz?
111. Üzüntülü veya heyecanlı olduğunuz zaman konuşmanızda kekemelik olur mu?

112. Sonradan pişman olacağınız çok şeyi yaptığınız oluyor mu?
113. Kaslarınızda bazen asabi hareketler veya tikler olur mu?
114. Belirli bir neden yokken kendinizi son derece neşeli veya üzüntülü hissettiğiniz zamanlar olur mu?
115. Yaşı sizden küçük olanların daha rahat bir yaşam sürdürdükleri kanısında mısınız?
127. Arkadaşlarınız istemediğiniz bir davranışta bulunduğu zaman , çoğunlukla bunu, çekinmeden kendisine söyleyebilir misiniz?
128. Gerçek yeteneklerinizi gösterebildiğiniz kanısında mısınız?
129. Kendinize özgü bir plan yapmaktansa arkadaşlarınızın önerilerini uygulamak size daha kolay gelir mi?
1130. Açlık hissi duymadan yemek yediğiniz zamanlar oluyor mu?
131. Akşama doğru ya da sabahları kendinizi çok yorgun hisseder misiniz?
132. Ne okuduğunuzun farkında olmadan bir süre okuyup sonra dikkatinizi topladığınız olur mu?
133. Çoğu zaman kendinizi yorgun ve halsiz hisseder misiniz?
134. Eleştirilmek sizi çok kırar mı?
135. Hoşlanmadığınız birisi ile karşılaşmamak için yolunuzu sık sık değiştirdiğiniz oluyor mu?
136. Cinsel konularda kendinizi rahat hisseder misiniz?
148. Arkadaş edinmede zorluk çekiyor musunuz?
149. Doğru yargılarınızı bile değerli bulmadıkları olur mu?
150. Cesaret verilmediği zaman işlerinize devam etmek size zor gelir mi?
151. Heyecanlı olaylar sizi karamsarlıktan kurtarır mı?
152. İşler kötü gittiği zaman çabuk heyecanlanan bir kişi misiniz?
153. Bazen içinizden insanlara küfretmek gelir mi?
154. Sık sık başınız ağrır mı?
155. Ayrıntılı konuşmadıkları için sık sık kişilerin sözlerini tekrarlatmak zorunda kalır mısınız?
156. Bazen sevdiğiniz kişiyi kırmaktan hoşlandığınız olur mu?
157. Sizden gelen bir neden yokken işlerinizin ters gittiği zamanlar oluyor mu?

**HACETTEPE KİŞİLİK ENUANTERİ (HKED)
PROFİLİ**

ADI VE SOYADI :	GENEL SAĞLIĞI :
DOĞUM TARİHİ :	TEST TARİHİ :
CİNSİYETİ :	TEST VEREN :
MEĞENİ DURUMU :	ADRES :
SINIF/KESLEĞİ :	TELEFON :

YÜZDELİK DEĞERLER	HKED ALTI OLCEKLERİ YÜZDELİK NÖRMLERİ								HKED TOPLAM PUANLAR YÜZDELİK NÖRMLERİ				
	KİŞİSEL UYUM				SOSYAL UYUM				YÜZDELİK DEĞERLER	KU	SU	GU	YÜZDELİK DEĞERLER
	KG	DK	ME	PB	AI	SI	SM	AE					
%75	12	11	12	12	13	13	13	12	%75	43	52	95	%75
%50	9	8	9	9	10	10	10	9	%50	36	46	82	%50
%25	6	5	6	6	7	7	7	6	%25	30	40	70	%25
PUAN									PUAN				PUAN

H A M P U A N									DEĞERLENDİRME			
20								20				
19								19				
18								18				
17								17				
16								16				
15								15				
14								14				
13								13				
12								12				
11								11				
10								10				
9								9				
8								8				
7								7				
6								6				
5								5				
4								4				
3								3				
2								2				
1								1				

ADI VE SOYADI :
TARİH :
İMZA :

HKE CEVAP KAGIDI									
ADI VE SOYADI :			MEDENİ DURUMU :			TEST TARİHİ :			GU
DOĞUM TARİHİ :			SINIF/MESLEĞİ :			ADRES :			SU
CİNSİYETİ :			GENEL SAĞLIĞI :			TELEFON :			KU B
E H	E H	E H	E H	E H	E H	E H	E H	E H	
1.// //	22.// //	43.// //	64.// //	85.// //	106.// //	127.// //	148.// //		
2.// //	23.// //	44.// //	65.// //	86.// //	107.// //	128.// //	149.// //	KG	
3.// //	24.// //	45.// //	66.// //	87.// //	108.// //	129.// //	150.// //		
4.// //	25.// //	46.// //	67.// //	88.// //	109.// //	130.// //	151.// //		
5.// //	26.// //	47.// //	68.// //	89.// //	110.// //	131.// //	152.// //	DK	
6.// //	27.// //	48.// //	69.// //	90.// //	111.// //	132.// //	153.// //		
7.// //	28.// //	49.// //	70.// //	91.// //	112.// //	133.// //	154.// //	NE	
8.// //	29.// //	50.// //	71.// //	92.// //	113.// //	134.// //	155.// //		
9.// //	30.// //	51.// //	72.// //	93.// //	114.// //	135.// //	156.// //		
10.// //	31.// //	52.// //	73.// //	94.// //	115.// //	136.// //	157.// //	PB	
11.// //	32.// //	53.// //	74.// //	95.// //	116.// //	137.// //	158.// //		
12.// //	33.// //	54.// //	75.// //	96.// //	117.// //	138.// //	159.// //	AI	
13.// //	34.// //	55.// //	76.// //	97.// //	118.// //	139.// //	160.// //		
14.// //	35.// //	56.// //	77.// //	98.// //	119.// //	140.// //	161.// //		
15.// //	36.// //	57.// //	78.// //	99.// //	120.// //	141.// //	162.// //	SI	
16.// //	37.// //	58.// //	79.// //	100.// //	121.// //	142.// //	163.// //		
17.// //	38.// //	59.// //	80.// //	101.// //	122.// //	143.// //	164.// //	SN	
18.// //	39.// //	60.// //	81.// //	102.// //	123.// //	144.// //	165.// //		
19.// //	40.// //	61.// //	82.// //	103.// //	124.// //	145.// //	166.// //		
20.// //	41.// //	62.// //	83.// //	104.// //	125.// //	146.// //	167.// //	AE	
21.// //	42.// //	63.// //	84.// //	105.// //	126.// //	147.// //	168.// //	G	

HKE CEVAP ANAHTARI									
ADI VE SOYADI :			MEDENİ DURUMU :			TEST TARİHİ :			GU
DOĞUM TARİHİ :			SINIF/MESLEĞİ :			ADRES :			SU
CİNSİYETİ :			GENEL SAĞLIĞI :			TELEFON :			KU B
E H	E H	E H	E H	E H	E H	E H	E H	E H	
1.// //	22.// //	43.// //	64.// //	85.// //	106.// //	127.// //	148.// //		
2.// //	23.// //	44.// //	65.// //	86.// //	107.// //	128.// //	149.// //	KG	
3.// //	24.// //	45.// //	66.// //	87.// //	108.// //	129.// //	150.// //		
4.// //	25.// //	46.// //	67.// //	88.// //	109.// //	130.// //	151.// //		
5.// //	26.// //	47.// //	68.// //	89.// //	110.// //	131.// //	152.// //	DK	
6.// //	27.// //	48.// //	69.// //	90.// //	111.// //	132.// //	153.// //		
7.// //	28.// //	49.// //	70.// //	91.// //	112.// //	133.// //	154.// //	NE	
8.// //	29.// //	50.// //	71.// //	92.// //	113.// //	134.// //	155.// //		
9.// //	30.// //	51.// //	72.// //	93.// //	114.// //	135.// //	156.// //		
10.// //	31.// //	52.// //	73.// //	94.// //	115.// //	136.// //	157.// //	PB	

HKE Alt Ölçekleri Yüzdeler Normları

Yüzdeler Normlar	Kendini Gerçekleştirme KG	Duygusal Kararlılık DK	Nevrotik Eğilimler NE	Psikotik Belirtiler PB
% 75	18	10	7	7
% 50	5	11	9	7
% 25	2	4	9	11
Toplam	25	25	25	25

Örnek Olarak Alınan Deneklerin HKE Kişisel Uyum ve Alt Ölçeklerinden Aldıkları Puanlar

Kendini Gerçekleştirme KG	Duygusal Kararlılık DK	Nevrotik Eğilimler NE	Psikotik Belirtiler PB	Kişisel Uyum KU	
10	9	10	5	34	%50
9	7	5	5	26	%25
18	11	9	11	49	%75
15	9	11	8	43	%75
13	9	9	7	38	%50
13	9	4	6	32	%25
17	14	14	13	58	%75
20	11	13	9	53	%75
17	7	8	10	42	%75
13	11	9	6	39	%50
9	8	7	10	36	%50
8	3	5	3	19	%25
12	7	6	8	33	%25
7	8	9	12	36	%50
13	2	9	7	31	%25
13	12	14	9	48	%75
12	5	7	4	28	%25
11	9	7	6	33	%25
15	15	13	15	58	%75
14	14	12	12	52	%75
17	12	15	14	58	%75
13	12	8	8	41	%75
9	8	5	5	27	%25
3	4	5	6	18	%25
15	13	8	12	48	%75

HKE Kişisel Uyum (KU) Alt Ölçekleri
Madde-Toplam Puan Korelasyonları

KG		DK		NE		PB	
Madde No	r	Madde No	r	Madde No	r	Madde No	r
1	0.40	3	0.49	6	0.31	8	0.25
2	0.36	4	0.50	7	0.48	9	0.42
22	0.32	5	0.41	27	0.39	10	0.44
23	0.25	24	0.45	28	0.50	29	0.24
43	0.34	25	0.37	48	0.59	30	0.45
44	0.45	26	0.37	49	0.49	31	0.52
64	0.51	45	0.31	69	0.33	50	0.52
65	0.55	46	0.60	70	0.22	51	0.43
85	0.30	47	0.35	90	0.22	52	0.26
86	0.33	66	0.51	91	0.43	71	0.56
87	0.22	67	0.49	92	0.20	72	0.40
106	0.37	68	0.34	111	0.53	73	0.48
107	0.56	88	0.47	112	0.47	93	0.40
108	0.35	89	0.63	113	0.40	94	0.48
127	0.48	109	0.39	132	0.42	114	0.52
128	0.36	110	0.31	133	0.57	115	0.20
129	0.41	130	0.21	134	0.31	135	0.48
148	0.33	131	0.54	153	0.49	136	0.17
149	0.39	151	0.37	154	0.57	156	0.31
150	0.39	152	0.54	155	0.38	157	0.44
Madde Sayısı	20	20		20		20	
Ranj	0.22-0.55	0.21-0.63		0.20-0.59		0.17-0.56	
x	0.38	0.43		0.41		0.38	